

\$ 1

"Z decyzją o emigracji jest tak, jak z decyzją o małżeństwie" - str 10

Gdy w marcu grzmi
w maju śniegiem cmi

ECHO TYGODNIA

NIEZALEZNY MAGAZYN DLA KAZDEGO

Nr 229 Toronto 12 - 18 marca 1987

Polscy imigranci w Toronto w 1937 - nas też tu opluwali

TRAGEDIA POLSKIEJ RODZINY W TORONTO

Wiosna przyszła w niedzielę, 8 marca. Tłumy mieszkańców wyległy do parków by nacieszyć się pierwszym po zimie ciepłym dniem.

Jarosław Dąbrowski zabrał synów 12-letniego Macieja i 5-letniego Kacperka na ryby. Chłopczyk w lutym przeszedł operację na stawie łokciowym. W ubiegłym tygodniu nosił gips. Kacper przeszedł w życiu niejedną operację. Były poważne problemy z układem moczowym. W Polsce nie było wielkich szans na pełne wyleczenie. Mały Kacper był ważnym argumentem wyjazdu do Kanady.

Jarosław Dąbrowski był w kraju z zawodu ekonomistą. Parał się również dziennikarstwem. Pisywał w prasie podziemnej. W czasie stanu wojennego ukrywał się przez dłuższy okres czasu. Jego żona rzeźbiarka, pracowała w teatrze lalkowym w Olsztynie. Rodzina pochodziła z Gdanska. Dąbrowscy wyjechali z kraju. Przeszli przez oboz w Latimie. Połtora roku temu przyjechali do Toronto i zamieszkali w wieżowcach na Don Mills przy ulicy Grenoble Drive. Mieszka tam sporo Polaków, dzieci uczęszczają do katolickiej szkoły. Kacper chodził do starszaków w szkole imienia Jana XXIII. Kursy angielskiego, opieka rządowa, szu-

kanie pracy. Znamy to wszyscy. Jarosław Dąbrowski znalazł pracę we wrześniu ub roku. Pracował jako wozny w szkole. Żona pracować nie mogła. Kacper w grudniu miał kolejną urologiczną operację. Nadzieja, że po tej kanadyjskiej wszystko będzie dobrze. A potem znowu staw ręki.

Rzeka Rouge River na pograniczu Scarborough i Pickering wiosną staje się niebezpieczna. Płyne szybko - do 10 węzłów na godzinę, tworząc mętными wodami leje i wiry. Straznicy parku twierdzą, że co kilka lat zabiera swe ofiary. Nie pozwalają swym dzieciom bawić się na brzegu. Tablic ostrzegawczych nie ma, a nawet gdyby były niewiele pomagają. Na rzece Humber w Etobicoke co 100 metrów ustawiona jest tablica i ostrzeżenie: "Nie pozwólcie dzieciom bawić się w pobliżu rzeki podczas wylewu. Lepiej uważać niż żałować". Brzegi Humber są urwiste i woda je podmywa. Niebezpieczeństwo widac jak na dłoni. Rzeka Rouge u wlotu do jeziora Ontario nie wygląda tak groźnie. Dziecko może się bawić na piaszczystej plaży.

Dokonczenie str 3

STUDENCKA DEMONSTRACJA

Poniedziałek, 9 marca. Studenci Uniwersytetu Warszawskiego uczcili dziś 19 rocznicę wydarzeń marcowych z 1968 roku.

Na głównym dziedzińcu uniwersytetu, pod tablicą upamiętniającą tamte wydarzenia, złożono kwiaty. W demonstracji wzięli udział członkowie Niezależnego

Związku Studentów NZS, zdelegalizowanego w pierwszych miesiącach stanu wojennego.

NZS nadal działa, domagając się większych swobód dla szkół wyższych.

W marcu 68 milicja pobiła studentów na dziedzińcu UW. Tablicę dla upamiętnienia tego faktu odsłonięto w marcu 81.

ANTYEMIGRANCKA HISTERIA W KANADZIE

Torontowski dziennik *The Globe and Mail*, rozchodzący się w całym kraju, w wydaniu z 6 marca pisze o wzburzającej fali nastrojów antyimigranckich w Kanadzie.

Jak wskazują rozmaite badania opinii publicznej, programy radiowe i telewizyjne z udziałem słuchaczy telefonujących do redakcji oraz listy do posłów i listy do redakcji gazet i czasopism, przeważająca liczba obywateli Kanady żywi obecnie bardzo intensywne, antyimigranckie uczucia.

Globe pisze: "Coraz większa liczba wyborców domaga się od Ottawy, by

zamknąć granice kraju. Na poparcie tego stanowiska przytaczają argumenty powołujące się na wskaźnik bezrobocia, także argumenty wyrażające otwarty rasizm i ksenofobię".

Donna Dasko, z firmy *Environics Research Group Ltd*, zajmującej się badaniem opinii, stwierdziła, że gdyby politycy kierowali się tylko tym, co ludzie mówią o tej jednej sprawie, to zdecydowałiby, że Kanada przestanie być krajem imigrantów.

Dziennik przypomina, że podobna fala antyimigranckich nastrojów i postaw. *Dokonczenie str 11*

MOCZULSKI W PARYŻU

Paryż, 3 marca. W salonie merostwa VI dzielnicy Paryża odbyła się konferencja prasowa Leszka Moczulskiego, przewodniczącego Konfederacji Polski Niepodległej.

Spotkaniu przewodniczył wicemercer Paryża, wśród obecnych znaleźli się centrowo-prawicowi deputowani do Zgromadzenia Narodowego. Współprzewodniczył Tadeusz Mularski, obywatel francuski polskiego pochodzenia, działacz partii gaulistowskiej i wicemercer dzielnicy.

Moczulski mówił o tym, że sytuacja w Polsce może się stać przyczyną destabilizacji Europy. Zwracając się do obecnych dziennikarzy, dowodził, że pogarszająca się sytuacja gospodarcza w Polsce może doprowadzić do wybuchu społecznej rozpacz. Stabilizacja Europy ma obecnie bardzo dobre perspektywy, sprzyja temu nowa polityka Gorbaczowa, niezależnie od jej źródeł i celów.

Pomijając owe źródła i cele, Moczulski uważa ją za politykę, która sprzyja rozwiązywaniu trudnych kwestii w stosunkach Wschód-Zachód.

Ewentualna eksplozja polska byłaby nieobliczalna w skutkach i niewątpliwie wpłynęłaby na zamrożenie stosunków Wschód-Zachód. W naszym interesie leży, by nie doszło do wybuchu polskiej rozpacz. Zapobieganie wybuchowi jest możliwe, ale wymaga dialogu władzy ze społeczeństwem i rozsądnego ułożenia się rządu z opozycją, do czego od lat nawołuje Kościół.

Moczulski przypomniał, że władze PRL mówiły o dialogu wówczas, kiedy czołowi przywódcy opozycji siedzieli w więzieniu. Teraz, kiedy są na wolności i proponują władzy ową dialog, ta nabrała wody w usta.

Stwierdził, że on i KPN gotowi są do rozmów z władzą, nie rezygnując jednak z dążenia do pełnej niepodległości. Rząd musiałby w pełni i na serio szanować prawa człowieka. Jest to podstawowy warunek dialogu. Niestety, rząd boi się takiego rozsądnego rozwiązania, bowiem jego siła oparta jest tylko na potęgę milicji.

Przewodniczący KPN tłumaczył zebranym dziennikarzom, że w interesie Zachodu leży zapobieganie polskiej eksplozji. Możliwość Zachodu tego zdaniem są na tyle znaczące, że mogą w pewnej mierze przyczynić się do zaistnienia w Polsce dialogu między władzą i opozycją. Zwracał też uwagę, że Europa nie kończy się na Łabie.

Oczywiście - stwierdził - z naszymi problemami musimy sobie poradzić sami i nie oczekujemy, że załatwi je za nas Francja czy Zachód. Istotne jest jednak, by Zachód zdał sobie sprawę, że przyszłość Europy zależy także od rozwoju sytuacji w Polsce. "Chciałbym, żeby związek spraw polskich z losami Europy był dla wszystkich Francuzów całkowicie jasny", dodał Moczulski.

Odpowiadając na pytania Moczulski mówił o roznicach między Polską a innymi krajami bloku wschodniego. Główna różnica to to, że w Polsce istnieje Kościół jako autentyczna siła, że istnieje prywatna własność w rolnictwie oraz działa w kraju opozycja de facto uznana przez władze. W owym faktycznym uznaniu opozycji, mimo doraznych szykan ze strony Służby Bezpieczeństwa, upatruje Moczulski powolne zbliżanie się do niepodległości Polski.

Powiedział też, że rozumie i z do opinii publicznej Zachodu bardziej przemawiają fakty dramatyczne, lecz, jego zdaniem, nie jest celem opozycji ich dostarczanie. Dokonują się one bowiem na żywym ciele Polski - a to nas boli. Opozycji nie chodzi o dramatyczne gesty, ale o skutki. W sytuacji, kiedy Gorbaczow rozmawia z Zachodem, szanse na wywalczenie polskiej podmiotowości politycznej są większe. Jest to parasol, który pozwala nam działać.

Co do państw zachodnich, powiedział, że mogą one oddziaływać zarówno na Warszawę jak i na Kreml i dobrze by było, gdyby Kreml wiedział o tym, że problem Polski i bloku wschodniego nie są Zachodowi obojętne.

Równocześnie Moczulski podkreślał, że rozwiązanie spraw polskich nie odbędzie się na Zachodzie, a o losie Polski zadecyduje postawa i wola Polaków.

● **Nie będzie zmniejszenia napięcia Wschod-Zachód bez wycofania przez ZSSR pomocy dla totalitarnych reżymów** Prezydent R Reagan ostrzegł, że napięcie na osi Wschod-Zachód będzie trwało tak długo jak długo ZSSR będzie popierał reżymy totalitarne. Występując w Waszyngtonie prezydent przypomniał, że w czteropunktowym programie poprawy stosunków amerykańsko-sowieckich, (kontrola zbrojen, prawa człowieka, wymiana osob, sprawy regionalne) można zauważyć od kilku miesięcy w pewnych kwestiach pewną poprawę. Ale, podkreślił Reagan, jest on "szczególnie rozczarowany" tym, że nie udało się rozwiązać konfliktów regionalnych. "Sowieci nadal okupują Afganistan. Nadal dostarczają bron wartosci miliardów dolarów do takich reżymów jak Libia, Syria, Kuba, Nikaragua, Wietnam, Etiopia, Jemen Południowy i Angola", nadal także uzbrajają Organizację Wyzwolenia Palestyny. "Tak długo jak długo Sowieci będą robili to dalej, napięcie Wschod-Zachód będzie trwało. Dlatego w interesie pokoju na świecie leży by przekonać Sowiec by zaprzestali tej swej aktywności". Zdaniem prezydenta pokój nie może nastąpić w Afganistanie dopóki nie będzie miało miejsce całkowite wycofanie przez ZSSR sowieckich oddziałów z tego kraju, a pokojowe rozwiązanie w Nikaragui może mieć miejsce jedynie w przypadku negocjacji pomiędzy rządem sandinistów a *contras*. Podkreślił on, że porzucenie *contras* przez USA "oznaczałoby zdradę własnych zasad". "Chociaż Afganistan i

Nikaragua - kontynuował - są oddalone od siebie o tysiące mil, rozwiązanie ich problemów polega na tej samej sprawie - muszą mieć możliwość istnienia, podobnie jak państwa sąsiednie, bez obawy agresji oraz możliwość narodowego wybrania swego własnego przeznaczenia".

● **Gorbaczow uważa, że nie jest Bogiem** Przywódca argentyńskiej partii komunistycznej Athos Fava powiedział dziennikarzom iż podczas 3-godzinnego spotkania z Gorbaczowem na Kremlu dowiedział się od niego, że ostro walczy z tendencjami budowy wokół niego kultu. Zdaniem Favy Gorbaczow powiedział mu in "Probuje się zrobić ze mnie Boga, ale ja nim nie jestem, jeśli w ogóle Bog istnieje jest nim sam naród sowiecki". Organ komunistów sowieckich, dziennik "Prawda" w relacji ze spotkania, przytoczył Gorbaczowa, zwracającego uwagę na to, że w obecnym zwrótnym punkcie sowieckiej historii przywództwo musi mieć "charakter kolektywny".

● **Zatonięcie brytyjskiego promu** 135 osob poniosło śmierć, gdy brytyjski prom "Herald of Free Enterprise", w 10 minut po wypłynięciu z belgijskiego portu Zeebrugge, w drodze do Dover, nabrał niespodziewanie wody i przewrócił się na bok. Ponad 400 osob zostało uratowanych. Premier W Brytanii M Thatcher złożyła im wizytę. Według wstępnej najbardziej wiarygodnej wersji woda dostała się do promu przez nieszczelną bądź nie-

zamkniętą bramę promu przez którą wjeżdżają ciężarówki i samochody.

● **Warunki wolności religijnej według Watykanu** Delegacja watykańska przedstawiła w lutym br w Wiedniu na odbywającej się tam Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie listę warunków, które muszą być gwarantowane dla zapewnienia pełnej wolności religijnej. Są to: 1 Prawo rodziców do przekazania swojej religii dzieciom, 2 Poszanowanie dla wierzeń religijnych w edukacji świeckiej, 3 Prawo każdego do otrzymania religijnego wykształcenia, indywidualnie i grupowo, 4 Prawo każdej społeczności religijnej do zorganizowania się według własnego uznania, 5 Prawo do korzystania z budynków do celów kultowych i poszanowanie tychże budynków, 6 Swoboda wymiany informacji religijnych i nabywania materiałów drukowanych, jak np książki do nabożeństwa, 7 Prawo zakładania środków przekazu dla potrzeb religijnych oraz dostęp do innych środków przekazu, 8 Prawo do zgromadzeń, włącznie z religijnymi pielgrzymkami na terenie własnego kraju i za granicą, 9 Prawo do traktowania na równi z innymi obywatelami, bez dyskryminacji w dziedzinie społecznej, ekonomicznej i kulturalnej.

● **Kampania przeciwko Ludowym Mudzaheddinom w Iranie** Władze irańskie podjęły kampanię, mającą na celu zdyskredytowanie grup opozycyjnych jako bandy szpiegów. Ukazująca się w Teheranie gazeta "Kayhan" podała, że władze irańskie aresztowały w mieście Bakhtaran, położonym na zachodzie kraju, czterech członków organizacji mudzaheddinów, którzy obsługiwali urządzenia naprowadzające na cel atakujące samoloty irackie. "Kayhan" podała także, iż straż graniczna aresztowała 1000 członków organizacji Ludowych Mudzaheddinów podczas próby przedostania się do Iranu przez granicę pakistańską i afgańską. Rzecznik mudzaheddinów zaprzeczył mówiąc "Bylibysmy głupcami gdybysmy usiłowali jednocześnie przemycić do kraju 1000 osob. Lecz fakt, że reżim wspomina o tak dużej liczbie świadczy o tym, iż zdaje on sobie sprawę z rozmiarów naszej organizacji i zagrożenia jakie dla niego stanowią".

● **Londyn nie planuje ewakuacji Brytyjczyków z RPA** Ambasada brytyjska w RPA zaprzeczyła pogłoskom jakoby Londyn, przygotowywał plany ewakuacji na wypadek wojny na tle rasowym, miliona Brytyjczyków i obywateli RPA, uprawnionych do starania się o obywatelstwo brytyjskie. Rzecznik ambasady Griffiths podał, że po opublikowaniu przez prasę informacji o przygotowaniu takich planów, kilka osob zwróciło się z prośbą o umieszczenie ich na listach ewakuacyjnych. Komunikaty podawały, że w "przypadku krwawej wojny na tle rasowym" British Airway zobowiązane będą zabierać Brytyjczyków. Rzecznik

stwierdził, że Wielka Brytania posiada plany zapewnienia bezpieczeństwa jej obywateli wszędzie na świecie, co pozostaje jednak zawsze tajemnicą. Ekspertci twierdzą, że dla przewiezienia miliona ludzi trzeba by użyć 2800 samolotów jumbo-jet.

● **ZSSR nie kupuje zboża w USA** W ciągu 1986 roku ZSSR nie zakupił ani kilograma zboża z USA preferując bardziej rynek europejski, kanadyjski i australijski (przed czterema laty USA i ZSSR podpisały umowę zbożową, w której Sowieci zobowiązali się do kupowania corocznie co najmniej 9 milionów ton amerykańskiego zboża i kukurydzy). Sekretarz rolnictwa R Lyng stwierdził, że "tym bardziej jest zaskoczony decyzją Moskwy o niekupowaniu amerykańskiego zboża, gdyż w ubiegłym roku administracja prezydenta Reagana zaproponowała ZSSR zakupy po cenach subsydiowanych". Wielu ekspertów twierdzi, iż w ubiegłym roku plony w ZSSR były rekordowe, bo wyniosły przeszło 210 milionów ton i dzięki temu kraj może wybierać wśród zagranicznych dostawców. Zastępca sekretarza rolnictwa D Amstutz oznajmił nawet, że ZSSR ustanowił nieoficjalne "embargo" na dostawę zboża i kukurydzy z USA, choć ceny amerykańskie są bardzo "konkurencyjne w porównaniu z innymi dostawcami". Amstutz dodał, że "Stany Zjednoczone są niezadowolone ze skrócenia przez ZSSR terminu obowiązywania umowy zbożowej, gdyż uderzy to przede wszystkim w amerykańskich farmerów".

● **Nakaz aresztowania arcybiskupa Marcinkusa** Władze włoskie wydały nakaz aresztowania, urodzonego w USA, arcybiskupa Paula Marcinkusa w związku z podejrzeniami o jego udział w nielegalnych machinacjach zbankrutowanego w 1982 roku Banku Ambrosiano. Prokuratura twierdzi, że 65-letni Marcinkus był zamieszany w "oszukiwanie bankructwo" banku włoskiego. Mediolanska gazeta "Il Mattino" podała, że wydano nakaz aresztowania wobec 23 innych podejrzanych, lecz przedstawiciele Watykanu ani nie potwierdzają, ani nie zaprzeczają doniesieniom. Dopóki arcybiskup Marcinkus mieszka w Watykanie policja włoska nie może dokonać aresztowania. Watykan posiada status niezależnego państwa i nie ma z Włochami podpisanej umowy o ekstradycji. Arcybiskup Marcinkus stoi na czele Banku Watykańskiego. Wpłatał się on w aferę Banku Ambrosiano, kiedy wysłał do jego szefa R Calvi dwa listy, obiecujące pomoc w trudnościach finansowych. Watykan odmawia wszelkiej odpowiedzialności za długi powstałe po bankructwie Banku Ambrosiano. Jednak w lipcu 1984 roku Bank Watykański zapłacił przeszło 240,9 milionów dolarów zagranicznemu wierzycielom Banku Ambrosiano, co określił, jako "gest dobrej woli" wobec zbankrutowanego banku.

● **Czaszka Mozarta** Profesor Tichy z zakładu palontologii na Uniwersytecie w Salzburgu potwierdził po dwuletnich badaniach autentyczność czaszki Wolfganga Amadeusza Mozarta. W jej autentyczność do tej pory wątpiono. Czaszkę wyjął z grobu w 10 lat po śmierci Mozarta grabarz J Rothmayer, co było przestępstwem, więc utrzymywał on ściśle tajemnicę. Przed śmiercią przekazał czaszkę klanowi grabarziemu, skąd po 40 latach dostała się w ręce braci Hyrtlow, z których jeden był anatomopatologiem. Przebadal on czaszkę i uznał jej autentyczność. Rodzina Hyrtlow przekazała w 1901 roku czaszkę do salzburskiego Mozarteum, gdzie jednak zbagatelizowano ją i czaszka przeleżała w szafie ponad 80 lat, skąd wydobyl ją profesor Tichy. Czaszka ma zostać umieszczona pod szklaną kopułą i wystawiona na widok publiczny w Salzburgu.

● **Amerikanin skazany na dożywocie za szpiegowanie dla Izraela** 32-letni obywatel amerykański John Pollard, były pracownik wywiadu amerykańskiej marynarki wojennej otrzymał karę dożywocia więzienia za sprzedaż Izraelowi setek ściśle tajnych dokumentów wojskowych Stanów Zjednoczonych. Otrzymał on od Izraela 50 tysięcy dolarów, a w ciągu 10 lat miał dostać jeszcze co najmniej 300 tysięcy dolarów. Zona Pollarda, Anne, zemdlala na sali sądowej po wydaniu wyroku na jej męża. Ona sama za współnictwo została skazana na 5 lat więzienia.

● **W Pakistanie kara śmierci za nekrofilie** Radio Pakistan podało w Islamabadzie, że Naseer Ahmed został skazany na 100 batów i karę śmierci za wykopanie świeżo pochowanych zwłok 18-letniej kobiety i odbycie z nią stosunku seksualnego.

● **Pół miliona więźniów politycznych w Wietnamie** Wietnamska Organizacja Praw Człowieka z siedzibą w Paryżu przedstawiła w Genewie, na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka ONZ raport, w którym stwierdza, że w 12 lat po upadku Sajgonu w Wietnamie jest pół miliona więźniów politycznych zamkniętych w około 150 obozach koncentracyjnych.

● **Atak komunistów na Aquino** Po raz pierwszy od czasu objęcia przez Corazon Aquino urzędu prezydenta na Filipinach rebelianci komunistyczni wystąpili z publicznym atakiem wobec jej osoby, oskarżając ją o "demagogię i hipokryzję", gdyż nawołuje ona do pokoju jedynie w celu powiększenia swej popularności.

● **Sowiecki sąd wojskowy w Budapeszcie skazał za zamordowanie budapesztzanskiego taksówkarza jednego żołnierza sowieckiego na karę śmierci, a drugiego na 8 lat więzienia.**

Komentarz międzynarodowy
na str 11

ECHO TYGODNIA
WYDAJĄ I REDAGUJĄ
JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamówień prenumerat
862 Tandrige Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL. 743 - 5706 w godz 10 - 3 po poł
766 - 3774

ADVERTISEMENTS
● Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
● Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$ 1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach
Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

Antyimigrancka histeria

W każdym z nas, imigrantów, fala antyimigranckich nastrojów w kraju osiedlenia budzi, z natury rzeczy, pewien niepokój, a może nawet poczucie zagrożenia. W Kanadzie przeżywamy właśnie taką antyimigrancką histerię.

Mogą się z tym wiązać dwie sprawy, szczególnie istotne dla tutejszej, polskiej społeczności. Pierwsza, to los uchodźców z PRL, rozsiadanych po obozach w Europie, zabłąkanych gdzieś w świecie, zawieszonych w próżni i czekających na wyemigrowanie do Ameryki.

Sprawa druga, to łączenie rodzin oraz zapraszanie krewnych i przyjaciół na odwiedziny w Kanadzie.

W chwili obecnej wszystkie nasze organizacje powinny bacznie obserwować, jak się władze kanadyjskie zachowują w obu tych sprawach, notować wszelkie trudności w tej dziedzinie i reagować w sposób możliwie najbardziej zdecydowany. Pamiętajmy przy tym, że chodzi także o nasze własne prawa człowieka i obywatela - tutaj, w kraju osiedlenia. Takie, jak prawo do połączenia się z rodziną.

Jacek Adolf

PAPIEZ PRZYJĄŁ KANADYJSKICH INDIAN

Jan Paweł II przyjął na audiencji w Watykanie delegację kanadyjskich Metysów. Przewodniczący delegacji Jim Sinclair, określił spotkanie jako bardzo ważne i pozytywne. Papież wyraził bowiem swe moralne poparcie dla udziału przywódcy Metysów kanadyjskich w konferencji premierów prowincji, która będzie miała miejsce w najbliższych tygodniach. Celem spotkania ma być bowiem, między innymi, ustalenie praw mieszanców i Indian pozbawionych przywilejów statutowych. Metysi pragną wywalczyć na konferencji prawo do samodzielnego zarządzania własnym terenem.

Sinclair wyraził uznanie dla Ojca Świętego za znajomość tematyki kanadyjskiej i problemów jej rdzennej ludności. Stwierdził nawet, że wiedza papieska na temat Indian kanadyjskich uległa dużemu, widocznemu rozszerzeniu od czasu pierwszej jego audiencji przed trzema laty.

Jan Paweł II jest dobrze zorientowany w celach jakie pragną osiągnąć pierwsi mieszkańcy Kanady. Najistotniejszy z nich to zdobycie terenu dla 140 tysięcy Metysów, na którym mogli by prowadzić działalność gospodarczą.

Delegacja Indian ponowiła prośbę, by Jan Paweł II, wbrew oficjalnym oświadczeniom Watykanu, przyjechał do Fort Simpson w Kanadzie, podczas zbliżającej się amerykańskiej Tury.

W delegacji do Watykanu, która wzięła udział w spotkaniu z papieżem był między innymi wódz Indian z Saskatchewan - Roland Crowe, Claire Riddle - przywódca Metysów z Manitoby oraz Gregg Smith, wódz Indian z Alberty. Niektórzy z obecnych ubrani byli w oryginalne indyjskie stroje i przywieźli dla papieża ludowe pamiątki. Jan Paweł II otrzymał między innymi parę oryginalnych mokasynów ze skory losia.

STUDENCI PRZECIW OGRANICZENIOM IMIGRACYJNYM

Uczniowie torontonskich średnich szkół pikietowali Urząd Imigracyjny w Toronto, protestując przeciw obecnej linii w polityce imigracyjnej Kanady. Młodzież szczególnie ostro przeciwstawiała się

ograniczeniom w przyjmowaniu uchodźców. Kanadyjscy reporterzy podkreślili w swych sprawozdaniach, że demonstracja nie organizowała żadna grupa pochodzenia południowoamerykańskiego. Jeden z uczniów zapytany przez reporter Echa Tygodnia, chłopiec o rdzenie angielskim nazwisku powiedział, że protestuje przeciw fali neorasizmu, która zalewa Europę i kontynent amerykański. Ostatnie badania opinii publicznej pokazują, że większość Kanadyjczyków jest przeciwna imigracji.

W demonstracji wzięła udział przedstawicielka wydziału oświaty

CHCĄ PRZYWROCIC W KANADZIE KARĘ ŚMIERCI

W przyszłym miesiącu w parlamencie odbywać się będzie debata nad przywróceniem w Kanadzie kary śmierci. Głosowanie nad ustawą przewidywane jest na koniec sesji parlamentarnej w czerwcu. Niektórzy posłowie rozesłali po swych okręgach kwestionariusze dla wyborców, w których proszą o wyrażenie opinii w tej bardzo drastycznej i trudnej kwestii. W otrzymanym w redakcji kwestionariuszu czytamy, iż okręgowy poseł będzie kierował się wskazówkami wyborców. Większość posłów z okręgów torontonskich opowiedziała się za przywróceniem kary śmierci i skłonnych jest tak głosować 83 procent osób, które odpowiedziały na wspomniany kwestionariusz. Wyraziło pragnienie by karano śmiercią za ciężkie przestępstwa.

W projekcie ustawy przewiduje się powołanie komitetu parlamentarnego, który rozpatrzy ma jaki typ ciężkich przestępstw może być ukarany śmiercią oraz jak wyglądać ma egzekucja wyroku.

W Kanadzie zamiechano kary śmierci w 1976 roku po 98-godzinnej debacie parlamentarnej. Ustawa przeszła przy niewielkiej przewadze 6 głosów.

Dla wielu posłów, jak wynika z przeprowadzonych wywiadów, głosowanie w tej sprawie jest wielkim emocjonalnym przeżyciem, związanym z wagą i znaczeniem wyniku głosowania.

Zwolennikami przywrócenia kary śmierci są wśród torontonskich konserwatystów

między innymi Michael Wilson, Andrew Witer, John Bosley, Patrick Boyer i David Crombie. Andrew Witer reprezentuje bardzo polski okręg High Park.

Wśród liberałów za przywróceniem egzekucji opowiedział się zdecydowanie Robert Kaplan (były prokurator generalny w rządzie liberalnym).

Przeciwni karze śmierci są wśród liberałów Roland de Corneille, John Nunciata, Charles Caccia, Aileen Nicholson.

Wśród NDP - Neil Young, Dan Heap i Lynn McDonald.

KONCEPCJA POZYTYWNYCH BODZCÓW VANDER ZALMA

Vander Zalm, premier Brytyjskiej Kolumbii przedstawił program rządowy na rok '87. Najbardziej interesujący jest jego projekt walki z przerwaniem ciąży, którego wskaźnik w Brytyjskich Kolumbii jest najwyższy w kraju. Vander Zalm jest gorącym przeciwnikiem aborcji, ale proponuje rozwiązanie, które zachęcałoby matki do urodzenia dziecka, a nie ograniczenia prawne.

W programie znalazły się propozycje ułatwień prawnych adopcji dzieci, subsydiowanie przedszkoli dla samotnych matek, zwiększenie zasiłków dla rozbitych rodzin.

PRZEZ MILIONY DO WŁADZY

Liberałowie kanadyjscy przygotowują się do powrotu. Sekretarz generalny partii David Collenette powiedział, że na kampanię wyborczą potrzebne jest 23 miliony dolarów. Sumę tę określił jako rozsądny koszt uprawiania polityki. Jest ona potrzebna dla pokrycia 5-milionowego deficytu w zaciągniętych pożyczkach, pokrycie bieżących kosztów i 10 milionów na bezpośrednie koszty kampanii wyborczej.

KANADYJCZYCY CHCĄ WOLNEGO HANDLU Z USA

Badania Instytutu Gallupa wykazują, że 43 procent Kanadyjczyków popiera ideę wolnego handlu z USA. Zaledwie 36 procent jest zdecydowanie przeciwnych a 21 procent niezdecydowanych.

Kacper nie miał wykupionego ubezpieczenia na życie. W szkołach dają na początku roku takie kwestionariusze ubezpieczeniowe. Rodzice Kacperka nie podpisali. Zresztą część z tych ubezpieczeń działa tylko na terenie szkoły. Oszczędności nie mają żadnych, bo skąd?

TRAGEDIA POLSKIEJ RODZINY W TORONTO

Dokonczenie ze str. 1

Godz. 2.05 Jarosław i jego krewny Adam siedzieli na brzegu. Kilka metrów od nich mały Kacper grzebał w piasku. Nie widzieli jak wpadł do rzeki. Nie było słychać krzyku. Zobaczyli jego ręce w czerwonej kurtce wylaniające się z wody tuż przy brzegu. Ojciec i wujek rzucili się do rzeki. Był tam też kolega ojca. Do wody wskoczyło kilku Kanadyjczyków, którzy widzieli wypadek.

Prawie go mieli. Wylaniał się z wody parę razy. Młody człowiek był już bardzo blisko od dziecka - kilka metrów. I wtedy chłopiec zniknął w wirze.

Do poznej nocy ekipy ratownicze czesały rzekę i jezioro. Bez śladu.

Policja, reporterzy, zdjęcia, przesłuchania. Telewizja nie wychodzi z domu. Całe polskie miasteczko poruszone. Ktoś z torontonskiego Kongresu Polonii stwierdza to wielka tragedia Polonii. Ludzie dzwonią bez przerwy.

We wtorek rano znaleziono ciało. Niedaleko - 50 metrów od tego miejsca gdzie wpadł. Jest w kostnicy Sick Children Hospital. We środę będzie sekcja. Zakład pogrzebowy powinien zgłosić się do soboty. I tu się zaczyna kolejna tragedia.

THE TORONTO BOARD OF EDUCATION HERITAGE LANGUAGES SUMMER SCHOOL PROGRAM 1987

WYDZIAŁ OŚWIATY MIASTA TORONTO KURSY JĘZYKA OJCZYSTEGO LETNI PROGRAM 1987

Program dziedzictwa kulturalnego

Kursy w zakresie języków imigranckich grup etnicznych oraz w zakresie czarnego dziedzictwa kulturowego będą się odbywały w okresie od 29 czerwca do 31 lipca 1987 roku, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 1.00 do 3.30 po południu.

Lekcje będą bezpłatne. Uczestniczyć w nich będą mogli wszyscy uczniowie szkoły podstawowej, których rodzice mieszkają w Metropolitan Toronto.

W marcu Wydział Oświaty miasta Toronto rozesłał informacje dotyczące zapisów uczniów, którzy chcą wziąć udział w letnim programie dziedzictwa kulturalnego.

Rodzice, których dzieci nie uczęszczają do szkoły podlegającej torontonskiemu Wydziałowi Oświaty, a którzy chcą zapisać dziecko na kurs języka ojczystego lub na kurs czarnego dziedzictwa kulturowego, proszeni są o zwrócenie się o informacje do Modern Languages Department (591-8182).

Potrzebni są instruktorzy

Blankiety podane o przyjęcie do pracy w charakterze instruktora, instruktora-przewodnika (*lead-instructors*) lub instruktora-przewodnika w nauce języka (*language lead-instructors*) można otrzymać w

Toronto Board of Education
Modern Languages Department
155 College Street, Room 623,
Toronto, Ontario

W sprawie blankietów podane (*application forms*) oraz dalszych informacji proszę telefonować do Modern Languages Department (591-8182).

O FATIMIE PO POLSKU

Po publikacji w 6 językach na czterech kontynentach w ilości ponad 700 000 egzemplarzy, ta znana książka ukazała się w języku polskim.

Objawienia i orędzie Matki Boskiej w Fatimie, wg Pamiętników S. Łucji 96 stron, liczne ilustracje
Cena \$3.00 +75c za przesyłkę

Czeki prosimy wystawiać na konto 'Fatima' Książkę można zamawiać pisząc do

Polish-Canadian Women's Federation
5361 Coolbrook, Montreal H3X 2L3

Piszemy o tym wszystkim bez porównania się z państwem Dąbrowskim. Wiemy, że trudno by im było prosić o dużą pomoc. Możemy im pomoc sami. Jako polska społeczność. Pomoc może nadejść z parafii, z pracy, z sąsiedztwa. Mogą ją przynieść także ludzie będący we wspólnocie jaką tworzy gazeta. Pan Jarosław i jego żona byli naszymi czytelnikami.

GRAZYNA FARMUS

Osoby, które chciałyby pomóc polskiej rodzinie dotkniętej tragedią prosimy o wysłanie czeków na nazwisko JAROSŁAW DĄBROWSKI, na adres redakcji

Nowy prezydent - nowe porządki

Mimo protestów opozycji, premier Papandreou przeforsował swojego kandydata na najwyższe stanowisko w państwie. Czy nie żałuje swojego wyboru?

Takich następstw swojego posunięcia nie mógł sobie nawet wyobrazić. W marcu 1985 r. szef socjalistów zaskoczył swoich zwolenników jak i przeciwników zmianą na stanowisku prezydenta, poprzednio przyrzekał, że Karamalis będzie do następnych wyborów.

W poszukiwaniu stosownego i uległego kandydata Papandreou dotarł do bezpartyjnego sędziego Sartzetakisa. Był on otoczony chwałą niezłomnego opozycjonisty w okresie dyktatury.

Jako sędzia śledczy wyjaśnił on kulisy zamachu w 1963 r. dokonanego przez ultrapravicowców, a nie przez oskarżonego o ten czyn komunistę Lambrekisa z Salonik. Po przejęciu władzy przez juntę, Sartzetakis został zwolniony z pracy i bez procesu wtrącony do więzienia.

Niezadowoleni z intryg Papandreou i żalnego odejścia Karamanlisa konserwatyści, głosowali przeciwko Sartzetakisowi i dopiero w ostatnim głosowaniu przeszła jego kandydatura i to jednym głosem.

Wkrótce po przeniesieniu się wraz z żoną i córeczką do dawnego zamku królewskiego w Atenach zmienił swój dotychczasowy styl życia. Zazyczył sobie przeprowadzenie kosztownej renowacji, oraz zmiany wystroju wnętrza. Swoją personel służbowy ustalił na 250 policjantów i 300 urzędników.

Zarządził także aby nawet najmniejszy wdatek był z nim uzgadniany i wydał nowe przepisy dotyczące kontaktów z prezydentem. Jego współpracownicy winni utrzymywać pełen respekt, dystans, nie wolno im nawet używać popielniczki prezydenta, zaś opieszalych kelnerów przywołał osobiście do porządku.

Do swojego otoczenia powołał krewnych i dawnych kolegów - sędziów. Szefem urzędu prezydenckiego został Papakaryas - adwokat, który w czasie rządów dyktatorów, skazywał setki przeciwników na wygnanie. Spotkało się to z krzyką wielu polityków, co wyraża się bojkotowaniem przyjęć wydawanych przez prezydenta.

Zona prezydenta nie zadowolila się rolą "first lady" lecz rozpoczęła pracę jako szef biura prezydenckiego za niezłą pensję oraz dodatek specjalny. Prezydent w czasie podróży po kraju używa czteromotorowego samolotu wojskowego typu 130-C Harenles, który został przebudowany według jego życzenia, a używana przez niego kuloodporna limuzyna jest zabierana w każdą podróż.

Swego poprzednika Karamanlisa nie zaprosił na coroczne przyjęcie prezydenckie, uzasadniając tym, że nie złożył on mu gratulacji po wyborach. Wkrótce po tym wykorzystał urlop byłego prezydenta aby pozbawić go przyznanego mu kuloodpornego Mercedesa.

Wszystkie przedkładane mu do podpisu dokumenty osobiście dokładnie

sprawdza pod kątem merytorycznym jak i formy czy błędów, jeżeli znajdzie jakieś niedopatrzenie, odsyła z powrotem do korekty.

Ustawa o legalizacji przerywania ciąży leży u niego od wielu tygodni, ostatnio zajął w tej sprawie oficjalne stanowisko "my jako naród musimy starać się o zwiększenie przyrostu naturalnego, w roku 2000 Turków będzie 80 do 86 mln, a my zostaniemy przy 12 milionach". Bardzo to zrytowało pięć lewicowych organizacji kobiecych, które odpowiedziały, że "kobiety to nie maszyny do produkcji dzieci, które mają przygotować żołnierzy do prowadzenia wojny".

W patetycznym przemówieniu wypowiedział się w sprawie Greków w Albanii, pomstował na Turcję, jak również na sąsiadującą Jugosławię, mimo iż w kompetencji prezydenta nie leży polityka zagraniczna.

Napięcie między prezydentem a premierem osiągnęło obecnie szczyt. Powodem tego był przebywający od 11 lat w więzieniu, a skazany na dożywocie Christos Roussos - homoseksualista, który zamordował swojego przyjaciela.

Wniosek o skrócenie w drodze łaski, kary odrzucił z uzasadnieniem, że jest przedwczesny. Po raz pierwszy spowodowało to demonstracje przeciwko prezydentowi, udział w nich brali zarówno intelektualisci jak i lewicowcy. Sympatycy więźnia protestowali przed uniwersyte-tem w Atenach organizując strajk głodowy.

Pod naciskiem opinii publicznej rząd zmienił decyzję prezydenta i zarządził przeniesienie wycieńczonego 73-dniowym strajkiem głodowym więźnia do szpitala. Rozgniewany prezydent przedstawił rządowi tajne listy do Papandreou, z których wynikało, że podrywa się jego autorytet. O ile w początkowym okresie deklarował, że będzie swój urząd piastował "do ostatniego dnia", to obecnie grozi, że jest zdecydowany ustąpić.

tyka oszczędnościowa i tak prowadzi do strajków i protestów, stanowi to więc wielkie ryzyko dla niego. Zasadniczą sprawą jednak jest to, że przejdzie on Sartzetakisa wtedy, kiedy uzna, że nadeszła pora by najwyższe stanowisko w państwie przejął sam.

By jeszcze bardziej dokuczyć Sartzetakisowi Papandreou wstąpił na drogę polepszenia stosunków z poprzednim prezydentem Karamanlisem. Nie odrzuca on gestów przebaczenia, nie chce jednak odgrywać roli pomocnika Papandreou. Swoją wstrzemięźliwość uzasadnia wschodnią mądrością: "W Japonii mówi się, że kto raz wspiął się na szczyt góry Fudzi jest mędrcem. Kto jednak po raz drugi to czyni jest głupcem. Byłem już raz głupcem. Po raz drugi jednak nie będę".

Ustąpienie prezydenta nie jest najlepszym wyjściem dla socjalisty Papandreou, może to doprowadzić do wyborów parlamentarnych. Obecna jego poli-

Premier Papandreou
Prezydent Sartzetakis z małżonką
Tłum. S. CECH
Der Spiegel, 16.02.87

AIR CANADA

OGŁOSZENIE PŁATNE

KOMUNIKAT - WYJAŚNIENIE

W uzupełnieniu naszego komunikatu i ogłoszenia na temat nowych i bardziej intratnych możliwości odbycia podróży do Polski wyjaśniamy:

a) AIR CANADA JUMBO JET zapewnia komfortową podróż z Toronto do Frankfurtu i z powrotem zaś PAN AMERICAN samolot również JET 727 kontynuuje dowiezienie podróżnych do Warszawy lub Krakowa i z powrotem.

b) Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że tak Warszawa Okęcie jak i Kraków Balice nie są jeszcze przygotowane tak pod względem technicznym

jak i administracyjnym na przyjęcie samolotu w wydaniu 747 JUMBO JET czy też DC 10. Jest jednak nadzieja, że wspomniane lotniska w obecnej dobie kolosalnego wzrostu ruchu pasażerskiego i zdobytych potencjalnych na tym rynku dostosują się do wymagań i wtedy IL 62/Iluzyn/ sowieckiej produkcji stanie się przeżytkiem i zdobędzie odpowiednie miejsce w Muzeum Aviacji Cywilnej.

c) Kwestia zmiany samolotu na lotnisku w Frankfurtie nie przysporzy wielu trudności, gdyż udając się do Polski podróżni mają czas na odprężenie, zapoznanie się z lotniskiem, skorzystanie z zakupów w strefie wolnocłowej. Podróżny jest od powiednio pouczony i zorientowany. Wybor srodka lokomocji pozostawia się do decyzji zainteresowanego.

d) Udając się do Polski wspomniana droga w większości wypadków na sugestię wysuwane na przestrzeni ostatnich lat, nawet na zadanie zmiany przewoźnika przez większość Polonii, samo przez się i bez dodatkowych wyjaśnień ma całkowite UZASADNIENIE.

e) Wgodne siedzenia (do siedzenia i leżenia) zapewniają kompletny relaks. Możliwość oglądania kolorowego przebiegowego filmu, ostatniej produkcji bezpłatne słuchanie ostatnich szlagierów muzyki, czy też muzyki klasycznej stwarza miłą, przyjemną atmosferę w czasie lotu i pozbawia ludzi atmosfery strachu i niebezpieczeństwa. Temperatura otoczenia i utajone ciepło dodatkowo przemawia za przelotami JUMBO Super obsługi w czasie przelotu przez doświadczonych, sympatycznych, uśmiechniętych (nie przez łzy) stewardes, które dokonują wszystkiego co jest możliwe, by zadowolić turystów. Dla osób w starszym wieku i inwalidów zapewniona jest specjalna opieka.

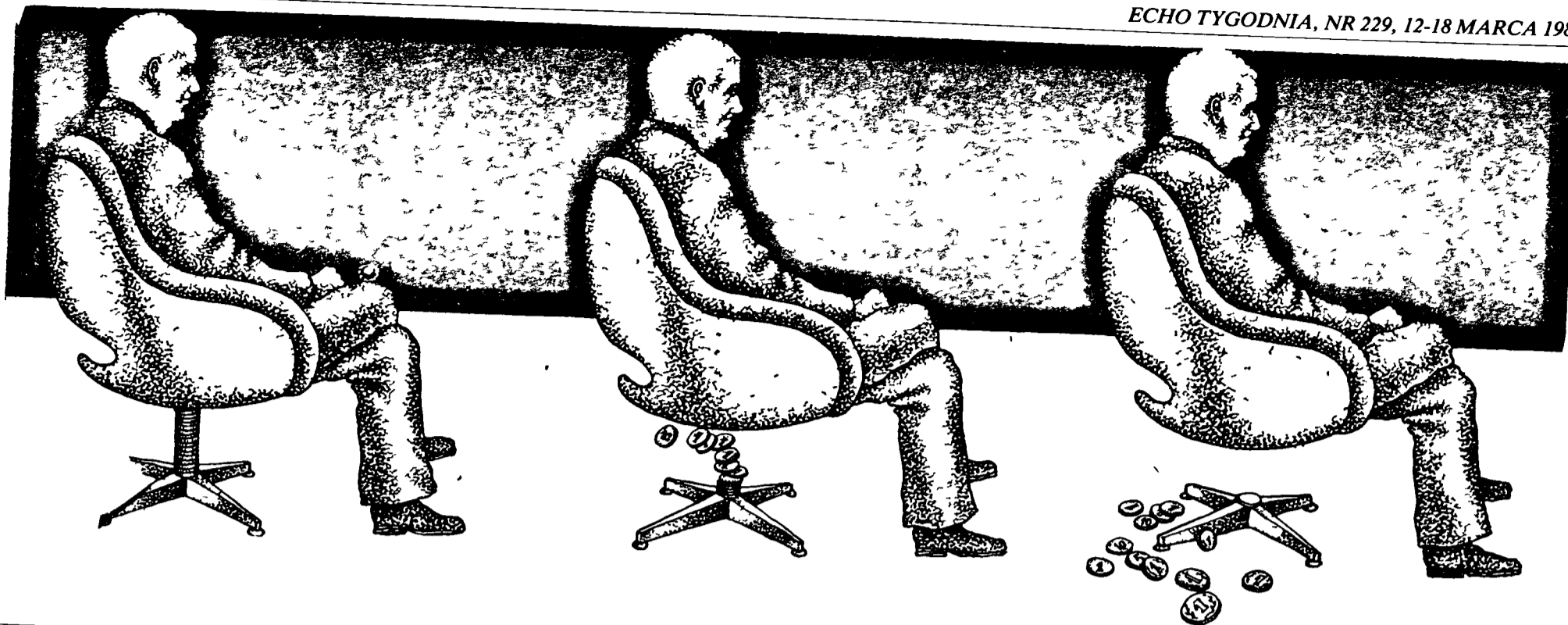
f) Czy to coś (nie wszystko da się zawrzeć w krótkim komunikacie) mówić? Na pewno przekonuje, że wybór jest jeden, czyli nie ma wyboru. Lećmy w ślad z szybkością 900 km/godz. w wygodnie, beztrudnie, a co najważniejsze bezpiecznie, mając 140 funtów bagażu.

g) Jest rzeczą zastanawiającą, dlaczego w większości wypadków tak dyrektorzy, kierownicy czy też inni dostojni dygnitarze przedsiębiorstwa LOT i innych instytucji państwowych odbywają podróże nie zawsze POLSKIMI LINIAMI LOTNICZYMI LOT, lecz korzystają z przywilejów AIR CANADA, PAN AMERICAN, LUFTHANSA, BRITISH AIRWAYS etc. Czy to nie jest wymowne?

AIR CANADA PAN AMERICAN jak również consortium pragnie udowodnić, że jest nie tylko pod każdym względem na poziomie, lecz wznosi się ponad poziom i jest nową gwiazdą w układzie astronomicznym, a szczególnie w drodze do polskiego nieba.

Chyba nasze wyjaśnienie nie może być przedmiotem jakiegokolwiek dyskusji lub polemiki na jutro.

Lećmy AIR CANADA PAN AMERICAN
Consortium
PAC HIGH PARK TRAVEL SYRENA

O tym tekście wiele mówi się na emigracji. Ukazał się on niedawno w sztandarowym piśmie polskich katolików "Tygodniku Powszechnym". Oceniany jest jako pierwsza próba publicystycznego zaatakowania problemu ucieczki z kraju przez prasę katolicką, i to próba której rezultat nie jest dla emigrantów najzłotniejszy. Tekst przedrukowało szereg pism emigracyjnych.

EMIGRACJA MARZEŃ

Z decyzją o emigracji jest tak, jak z decyzją o małżeństwie. Wszelki osąd, zakaz czy nakaz, wszelka ingerencja jest nie na miejscu, bo godzi w prywatność człowieka i nic w samej rzeczy nie zmienia, ponieważ nie można ludziom zakazać chcieć. Przypominam ten truizm dlatego, że chcę powiedzieć o całkiem nowym rodzaju emigracji, jaki zaobserwowałam w najmłodszym polskim pokoleniu - o emigracji w marzeniu. Bohaterami są więc ci, którzy marząc - nigdzie nie jadą.

Ale najpierw słowo o tych, co jadą. Nie jadą turystycznie. Jest to podroz "za kordon" z całym rozdarcie i dramatem. Z przeswadczeniem, że nie zamkną oczu ojcu i matce, że nie zobaczą nigdy kraju dzieciństwa. Kto wie, czy "sytuacja bariery", patrząc w perspektywie psychologicznej, nie wzmacnia jeszcze atrakcyjności tej drogi? Ale to dalsza sprawa.

Wyjeżdżają zazwyczaj bez grosza jak mają jakiś punkt docelowy na początek, to dobrze, jakiś adres, gdzie by mogli głowę skłonić. Nie w głowie im zwiedzanie zabytków, oglądanie cudowności. Jeżeli są nastawieni na poznanie, to tylko swego odcinka pracy czy będzie to nowa technika w stawianiu domów w przypadku robotnika, czy nowa technika badań w przypadku "umysłowego". Poza zapłatą, zachwyca ich sposób i cel pracy, bo racjonalny, bo dla ludzi, co jako społeczeństwo na obecnym szczeblu świadomości umieją docenić. Pcha ich tak silna chęć wyjazdu, że gotowi są pokonać wielopiętrowe przeszkody, z których pierwszą jest otrzymanie paszportu, a potem wizy. Żeby zorientować się w skali zjawiska i w wieku wyjeżdżających - wystarczy obejrzyć sobie całodobowe "zaleganie" ludzi przed placówkami konsularnymi. Wyjeżdżają ze sprecyzowaną wizją przede wszystkim zarobić, żeby dołożyć do budżetu domowego na miejscu (o czym mówią), a jak się tylko da (o czym jako o najszybszym marzeniu nie mówią) - pozostać i "rozwinąć skrzydła". "Bo w kraju nie ma najmniejszych wido-ków" Mało kto obudowuje swoją wizję bałamutnym "tam więcej zrobię dla

kraju niż tutaj". Młode pokolenie nie jest obłudne. Na szczęście.

Na niedawnym spotkaniu poświęconym Ameryce, w pewnej szacownej instytucji, rozmowa prawie natychmiast, spontanicznie zesłała na emigrację. Okazało się, że każdy z przybyłych, a publiczność dopisała tłumnie, albo sam jedzie, albo ma kogoś z bliskich, kto wyjechał, wyjeżdża lub - ich najwięcej - chce wyjechać. Gdy słuchałam tych opowieści, przyszło mi nagle do głowy porównanie, że jak po Drugiej Wojnie Światowej nie było w Polsce rodziny, w której by ktos z najbliższych nie zginął, tak dziś nie ma chyba takiej, z której by nie wyjechał. Nie wiedząc dokładnie czemu, stan ten odczułam w kategoriach straty, wbrew atmosferze sali, która była jedną wielką manifestacją na rzecz wyjeżdżania.

Występując jako rzecznik "wizji za pozostaniem", znalazłam się w mniejszości tak głębokiej, że zepchniętej do nieudolnej ofensywy. Niesmiałe głosy za nieopuszczaniem kraju brzmiały wręcz wstydliwie i były natychmiast zakrzykiwane. Pewna dziewczyna stanęła w ferworze na stołku i wygłosiła spicz: "mam 24 lata, jestem aktorką, komponuję i piszę wiersze, byłam w Kalifornii, rozejrzałam się i teraz tam wracam, bo chcę żyć normalnie", i dostała huczne brawa, wstał brodaty młody fizyk i długo mówił o możliwościach rozwoju intelektualnego w Houston, też dostał brawa poparte wymianą informacji z tymi, którzy już tam byli i po nawiązaniu kontaktów znow się wybierała, wstała biologka - i to samo, wstała pani i zwierzyła się z rozbrajającą szczerością, że jest w nerwach, ponieważ jej córka właśnie teraz ląduje w Nowym Jorku, a potem leci do Dallas, gdzie jej syn przebywa już szczęśliwie. Spotkanie nabierało przyspieszenia, padały nazwy San Antonio, Santa Monica, ktos dowodził wyższości Zachodniego wybrzeża nad Wschodnim, Południa nad Północą, ktos na odwrot. Siwłosy pan, inkasent największego aplauzu, opowiedział o eksodusie wszyst-

kich dzieci, teraz najmłodszy chce emigrować i on w kategoriach pragmatycznych biorąc, nie znajduje ani jednego argumentu, żeby go zatrzymać.

Wytłumaczono mi szybko, że w tej kwestii pragmatyka zastępuje moralność. Skoro bowiem nie mamy wpływu na nic w tym kraju, brzmiał tenor głosów, skoro została nam odjęta inicjatywa, a "zakodowana bierność", tak się wyraził, to naszym obowiązkiem moralnym jest próbować szansy za granicą. Kto łębski, niech jedzie, oferty zostają.

Wytworzyła się atmosfera familiarnego podniecenia, jak na weselu, kiedy rodziny obojga państwa młodych poznają się wzajemnie i z radością odkrywają, że myślą podobnie. Tu przypominała mi się pewna sytuacja z tamtej strony, z Nowego Jorku, kiedy chor głosów powtarzał strapionej corce, która na wieść o ciężkiej chorobie matki wahała się, czy nie wracać. "Nie możesz, powtarzała, za dużo tu zainwestowałaś". Nie znajdowali innego argumentu poza tym jednym - inwestycją. I jest to bardzo charakterystyczne. Bowiem na szali opcji "życia normalnego", samorealizacji czy hasła "dla dziecka to robię" przepadają z kretesem wszystkie racje powrotu, w tym i te najbardziej dramatyczne.

Teraz dygresja. Na wiosnę zeszłego roku byłam w Nowym Jorku, latem opublikowałam w "Tygodniku Powszechnym" reportaż z tej podróży pt "Z punktu widzenia sprzątaczk". Opowiedziałam w nim ciepło o losach polskiej kolonii na Nowojorskim Greenpointcie. Skłamałam swoją zyczliwość. Bo tam właśnie, w zetknięciu z tą społecznością, po raz pierwszy w życiu poczułam, że nie lubię swoich rodaków. Pamiętam dokładnie było to w hallu polskiego banku Unia, przez który przewalały się setki interesanów, a gdzie ja najelałam się do sprzedawania biletów na jakiś polski koncert. Naraz ci ludzie wydali mi się obcy. Nie dlatego, że ograniczeni do jednego tematu, nieczuli na to, co naokoło, bo to rzecz zrozumiała w tej sytuacji, ale za jakby okropnie nieautentyczni, nienaturalni, we wszystkim w melanzu językowym, w nerwowym zaferowaniu, w tym swoim "robotnym" agresywnym luzie. Wydali mi się wykorzeni z jednej kultury, a nie wkorzeni w drugą. Jest takie zdanie w nowej książce Stefana Kisielewskiego pt "Wszystko inaczej", gdzie autor mówi, że nie potrafiłby opisać ulicy Hozej czy Wspolnej, bo te ulice są zbyt blisko - są w nim. Otoż wydało mi się, że w tych ludziach już tych ulic nie ma, że wszystko, co było ich urodzeniem, dzieciństwem i wzrastaniem, odrzucili jak garb. I pomyślałam jeszcze, że w tym swoim wewnętrznym ogołoceniu nie mogą budzić żadnego zainteresowania (procz waloru jako siła robocza) społeczności miejscowej, bo nic ze sobą nie przynoszą w danu, że do tygła różnych kultur, jakim jest społeczeństwo

amerykańskie, nie wnoszą własnej, bo - świadomie czy nie - chcą udac, że jej nie mają.

Swoje gwałtowne uczucie niechęci, które szybko w sobie ze wstydem stłumiłam, tyczyło zbiorowiska ludzi "prostych", "filii Łomży", jak siebie autoironicznie nazywa Greenpoint (proszę, niech mi mieszkańcy pięknego grodu nad Narwią nie biorą za złe tej symboliki). Tym bardziej, że ze "światowcami" było jeszcze gorzej. Bo chociaż Greenpoint nie dorabiał sobie żadnej filozofii, inteligenci uważali, że powinni. Rozproszeni fizycznie, zdeintegrowani wewnętrznie, obronnie zamknięci na wieści z kraju (sami wszystko najlepiej wiedzą), pieczeniarsko uczeni różnymi klamek, z jakimiś strasznie skomplikowanym uczuciem wobec tych, którzy wracają, będącym mieszaniną niechęci i zazdrości. A ci, którym się powiodło, szalenie protekcyjnie wobec rodaków, zastępujący naturalną polską gościnnosc i szczodroliwosc podejrzliwoscia, i jakimś archaicznym wynikającym z tytułu pracy - niezwykle świadomości relacji dolara do złotego. Niestety, prawdą jest przestroga, jakiej sobie przyjeżdżający udzielają: "nie najmu się u Polaka, bo Polak Polaka wykantuje".

Konczę dygresję. Była mi potrzebna do tego, żeby powiedzieć, iż owo spotkanie dyskusyjne uswiadomiło mi moją niesprawiedliwosc, uswiadomiło mi mianowicie, że przez własną małoduszność czepiam się nie tych, co trzeba - podlegają oni deformacjom emigracyjnym jak wszystkie nacje. Punkt ciężkości problemu nie tyczy przecież wyjeżdżających (byli i pozostaną garstką mimo obecnej skali), ale pozostających.

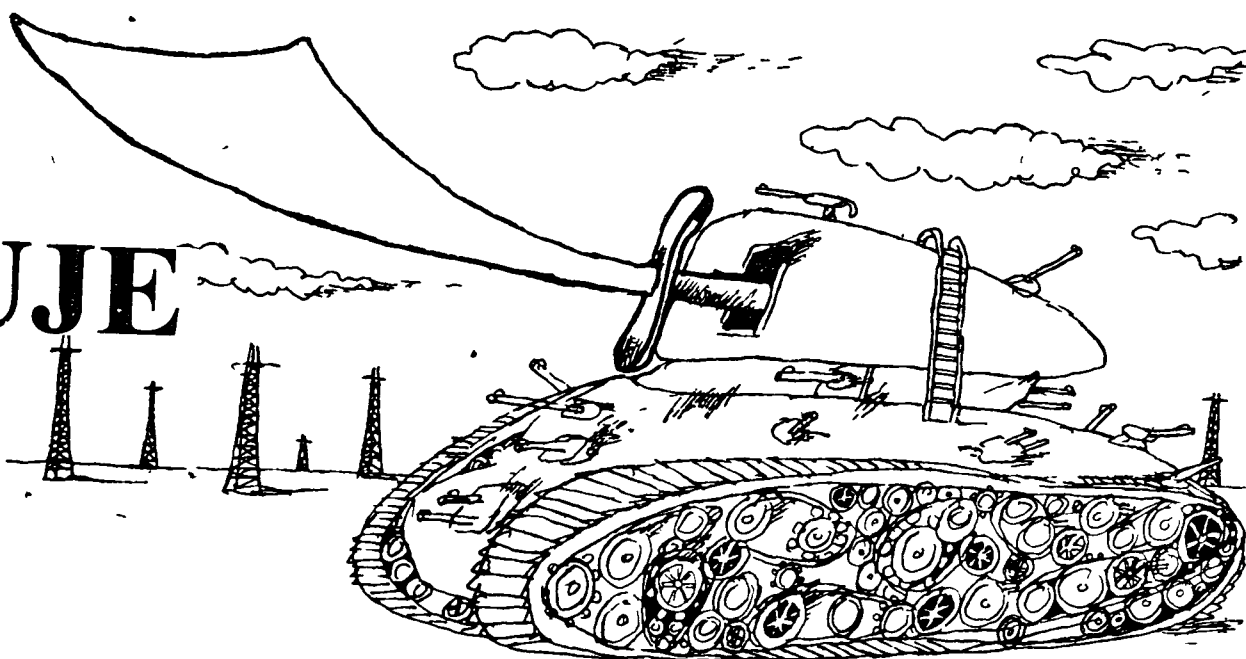
Chodzi bowiem o to, że dojrzejące dziś polskie pokolenie - dla którego okres sprzed pięciu lat jest legendą, ale i swoistą nauką! - anno Domini 1987, lokuje w dużej mierze swoje marzenia i perspektywy życiowe nie tu, gdzie dzieje się historia narodowa, ale tam, na obczyźnie. I co gorsza, czyni z tego powinność! Oby to nie było trwałym naruszeniem etosu inteligencji polskiej, a tylko chwilową frustracyjną ucieczką!

W pradawnym przełomowym 1980/81, roku obfitości różnych inicjatyw społecznych, wśród prezentowanych postaw zasłyszałam gdzieś i taką alternatywę "kupa, mosci panowie" albo "ratuj się kto może". Wtedy ta druga postawa miała znaczenie teoretyczne, jako przeciwstawienie, optowano jednomyślnie za pierwszą, dziś - jak spojrzec po Polsce - zwycięża drugie hasło. Poza innymi szkodami, wyraża ono zaprzeczenie trwałości tamtego okresu. Groźne.

I niech nikt się nie usprawiedliwia, że to nie my winni.

EWA BERBERYUSZ

WOLNY SWIAT POTRZEBUJE REAGANA

Mark Podwal

Raport Komisji Towera, badającej sprawę iranską, przynosił rzeczywiste fakty durne i wstrząsające. Obciążają one, nie tylko Northa, Poindextera, MacFarlane'a, Donalda Regana, a nawet Shultza i Weinbergera, ale przede wszystkim prezydenta Reagana. Za to głównie, że dopuścił do tego, iż nie był, bądź nie chciał być właściwie informowany oraz za to, że za dużo ważnej władzy oddał w ręce innych.

Wyszło także m.in. na jaw, że zaginął ślad po 20 milionach dolarów zysku ze sprzedaży broni za pośrednictwem Izraela do Iranu, a więc Komisja nie potrafiła wskazać czy pieniądze dotarły do contras czy też np. zostały ukradzione, roztrwonione i przez kogo.

Raport nie interesuje mnie w tym miejscu, gdyż nadal uważam, że główne idee sprzedaży broni dla Iranu były słuszne - tzn. poprawa stosunków z Iranem, a przede wszystkim pomoc dla Iranu w obronie przed ZSSR (większość sprzedanych rakiet amerykańskich strzeże obecnie granicy Iranu ze Związkiem Sowieckim, a nie "bierze" udziału w wojnie z Irakiem).

A za to, że nie wyszło i dlatego, Reagan i spółka biorą, jak sądzę, całkowicie zasłużone baty. Trudno sobie wyobrazić większą amatorszczyznę w tak delikatnej i skomplikowanej sprawie.

Skądinąd raport Komisji Towera jak myślę ataków nie zamyka. Poleci jeszcze niejedną głowę i niejedną jeszcze niewybredną krytykę uderzy w Reagana. Znajdą się także i tacy, co domagają się będą również głowy prezydenta.

Tymczasem wolny świat potrzebuje jeszcze dwóch lat prezydentury Reagana, gdyż jest to ciągle - w aspekcie międzynarodowym - jeden z największych prezydentów w historii Stanów Zjednoczonych.

Skandal iranski jest za błahy by przekreslić jego dotychczasowy, 6-letni dorobek. A tylko taka opcja ma sens w ocenie jego osiągnięć.

Za prezydentury Reagana ani jedno państwo na świecie nie stało się komunistyczne, a co więcej Grenada - stała się pierwszym przykładem państwa wyzwolonego pod reżymu sowieckiego. Szkoda pisać

KASETY Z PODZIEMIA

Duży wybór kaset z podziemia Piotki między innymi Kaczmarek, Kelus, Syff, Sikora

Yra Fedorowicz, Zaorski, Stanisław

blicystyka J Gall, L Tyrmand, M

isko

itr "Wzlot" - Teatr Osmeo Dnia

Cena z przesyłką \$ 8 00

Informacje i sprzedaz

Przykorski, 4760 Cote des Neiges #314

Montreal, H3V 1G3, tel (514) 735-5974

WŁKOWITY DOCHÓD NA POMOC

"SOLIDARNOSCI" W KRAJU

do czego dopuścili poprzedni prezydenci - od prezydenta Roosevelta poczynając - w dziedzinie ustępstw przed sowieckim imperium

Reaganowi zawdzięczamy także, co najmniej w poważnym stopniu, że trwa opór mudzaheddinów w Afganistanie, contras w Nikaragui, UNITA w Angoli, że nie zamiera zbrojny opór antykomunistyczny w innych częściach świata

Wreszcie dzięki forsowaniu przez Reagana programu SDI i nie podpisania przez niego żadnego idiotycznego układu rozbrojenowego (typu np. SALT II) jaki podpisał Carter, gdy w tym samym czasie Sowieci potajemnie rozmieszczali w Europie Wschodniej rakiety SS-20) świat po raz pierwszy od czasów wyprodukowania przez Związek Sowiecki swojej bomby atomowej ma realną szansę na pokój, a może i rozbrojenie

Nie sądzę, że afera iranska zniszczyła autorytet polityczny prezydenta Reagana

na. Tak to widzą jednak niestety m.in. lewicujące osrodki w USA, Partia Demokratyczna i przytłaczająca część srodków masowego przekazu. Nic dziwnego, że odbija się to w amerykańskim społeczeństwie znacznym spadkiem jego popularności. Jest to, jak myślę, zjawisko jednak przejściowe. Pod warunkiem, że prezydent nie ugnie się pod naciskiem opinii, że fiasko dotychczasowej polityki zagranicznej można uratować np. wycofując pomoc dla contras bądź podpisując jakiś układ z ZSSR.

Watergate mieliśmy upadek Sajgonu i zweryfikowanie teorii domina

Po Irangate - użyjmy tej skrajnie przesadzonej analogii - nie powinno być żadnych odstępstw od dotychczasowej antykomunistycznej i antysowieckiej opcji amerykańskiej polityki zagranicznej

Jeśli prezydent Reagan uchroni się od ustępstw w tym zakresie, wymaganych od niego przez różne grupy nacisku, wykorzystujące osłabienie jego władzy,

wówczas wejdziesz z pewnością na trwałe do międzynarodowej historii świata i do historii polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych

ZBIGNIEW FARMUS

ANTYEMIGRANCKIE NASTROJE

Dokonczenie ze str. 1

weszła w Kanadzie na przełomie 19 i 20 wieku i pisze, że gdyby wtedy zamknięto granice dla migracji, to Kanada nie miałaby około 10 milionów imigrantów, którzy się tu osiedlili od 1900 roku

Badanie opinii, przeprowadzone przez firmę Environics ubiegłej jesieni wykazuje, że prawie 70 procent Kanadyjczyków jest przeciwnych samej zasadzie migracji, koncepcji Kanady jako kraju przyjmującego imigrantów

Donna Dasko za bezpośrednią przyczynę wybuchu antyemigranckich postaw uważa incydent z ubiegłego lata, który miał miejsce w Nowej Fundlandii, kiedy u kanadyjskich brzegów pojawiło się 155 Tamilów twierdzących, że są politycznymi uchodźcami

Zdaniem *Globe and Mail*, masa telefonów kierowanych w ostatnich tygodniach do radia i telewizji w czasie dyskusji ze słuchaczami wskazuje, że od ubiegłego lata postawy antyemigranckie się nasiliły. W całej Kanadzie dziennikarze prowadzący takie programy podają, że od 80 do 90 procent telefonujących, w sposób wręcz jadowity, wyraża sprzeciw przeciw wpuszczaniu do Kanady uchodźców i w ogóle imigrantów

Pierre Pascau z montrealskiej radiostacji CKAC-AM jest zdania, że większość ludzi bynajmniej nie żywi współczucia wobec uchodźców, przypisywanego im przez prasę, radio, telewizję

Felietonista i dziennikarz radiowy z Winnipegu Peter Warren jest zaniepokojony tym, co mówią niektórzy zgłaszający się telefonicznie radiosłuchacze i obawia się, że wielu Kanadyjczyków wyznaje poglądy Ku Klux Klanu. Niektórzy jego rozmowcy domagają się, by Kanada była biała - *keep Canada white*

Pierre Pascau z Montrealu dostrzega rozpowszechnioną ksenofobię - lęk i nieufność wobec obcych. "W tej argumentacji zawsze używa się terminów *my* i *oni*"

Niektórzy Kanadyjczycy wyrażają przekonanie, że imigranci przywlekają tu choroby (zwłaszcza AIDS), że jest wśród nich wielu kryminalistów, że okłamują Kanadę twierdząc, że w ich krajach grożą im przesładowania ze względów politycznych, że jest wśród imigrantów wielu oszustów

Konserwatywny poseł John Oostrom, który domaga się zaostreżenia kontroli na granicy, a przy tym jest członkiem parlamentarnej komisji imigracyjnej, stwierdził, że Kanadyjczycy są zdania, że jeśli już ma się wpuścić imigrantów, to niech to będą wykwalifikowani pracownicy z Europy

John Oostrom oświadczył, że nie jest to rasizm, lecz po prostu Kanadyjczycy "chcą ludzi, którzy potrafią się przystosować do tego klimatu" (Stary rasistowski argument)

Globe and Mail przypomina, że w przeszłości niejednokrotnie pojawiały się w Kanadzie nastroje wrogosci wobec przybyszów i że często wiązało się to z sytuacją na rynku pracy

Udokumentował to m.in. Donald Avery w książce *Dangerous Foreigners* (Niebezpieczni cudzoziemcy) i opisał, jak w latach 1886-1932 każda nowa fala imigrantów spotykała się z niechęcią, pogardą i potępieniem

Na przykład, w 1899, *The Mail and Empire* pisał, że polityka imigracyjna zmierza do tego, by z północno-zachodnich obszarów kraju uczynić zbiorowisko "wykolejenców i przybłąd z Europy, straconych plemion gatunku ludzkiego i po-

wówczas wejdziesz z pewnością na trwałe do międzynarodowej historii świata i do historii polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych

ZBIGNIEW FARMUS

W 1919 wydawca gazety *The Winnipeg Free Press*, John Daffoe, napisał, że najlepszy sposób, by się pozbyć radykałów z ruchu związków zawodowych to "oczyszczenie tej społeczności z obcych i odesłanie ich z powrotem do szczęśliwego domu w Europie, która wyrzygała ich dziesięć lat temu"

Globe and Mail pisze, że w latach 1930-tych i 1940-tych polityka imigracyjna Kanady stała się jeszcze bardziej rasistowska, kiedy podjęto decyzję, by nie wpuszczac Żydów, jak to opisują profesorowie Irving Abella i Harold Troper w książce *None is Too Many*

Wydaje się, pisze dziennik, że każde dziesięciolecie miało własny zespół postaw antyemigranckich. Na rasizm i na niechęć Kanadyjczyków wobec akceptowania imigrantów uskarżali się kolejno Irlandczycy, Portugalczycy, Włosi, "boat people" z Wietnamu, Hindusi, Pakiściancy i inni (Trzeba dodać, że los ten bynajmniej nie oszczędzał Polaków)

Nawet po II wojnie światowej, kiedy kraj się rozbudowywał i trzeba było wielu rąk do pracy, badania Gallupa wykazały, że 61 procent Kanadyjczyków było przeciwnych emigrantom z Europy

Brytyjcy imigranci, uważani powszechnie za grupę faworyzowaną, też spotykali się wtedy z niechęcią, 46 procent Kanadyjczyków opowiadało się przeciw przybyszom z Wysp Brytyjskich

Donna Dasko z Environics Research Group podkreśla jednak, że mimo postaw antyemigranckich Kanada stała się przeciw krajem wielokulturowym

Rzecz paradoksalna - nawet kiedy Kanadyjczycy mówią badaczom opinii, że chcą zamknięcia granic przed imigrantami, to jednak chcą zarazem, by ich widziano jako...

Wywiad z Krystyną Jandą ukazał się w miesięczniku wydawanym w kraju o nazwie "Powściągliwość i Praca"

Janda znana jest z niechęci do udzielania wywiadów. Skorzystaliśmy więc skwapliwie z okazji przedstawienia naszym Czytelnikom sylwetki tej znakomitej aktorki, która wylania się z jej rozmowy z Andrzejem Hornym i Januszem Wróblewskim

- Powstały w 1977 roku "Człowiek z marmuru" był najważniejszym chyba polskim filmem tamtej dekady. Przyniósł także jeden z najgłośniejszych debiutów polskiego kina - debiut Krystyny Jandy w roli Agnieszki. Może opowiedzieć Pani, jak do tego doszło?

- Aleksander Scibor-Rylski napisał ten scenariusz kilkanaście lat wcześniej i rola (która zresztą miała początkowo tylko trzy sceny) była napisana specjalnie dla Agnieszki Osieckiej. Wiele lat potem, gdy Andrzej Wajda dostał wreszcie zgodę na realizację tego filmu, zaczął szukać dziewczyny do tej roli. Dowiedział się, że Andrzej Łapicki robi "Portret Doriana Graya" Oscara Wilde'a w Teatrze Małym ze mną w roli Doriana Graya i jak sądzię zainteresowało go, że kobieta gra mężczyznę. Przyszedł na próbę i zaangażował mnie

- I powstała agresywna, dynamiczna rola, o której wiele mowiono

- Mówiono? Ja zostałam zniechęcona! Zadzwoił do mnie ktoś i mówi "zbiłem żonę przez Panią", a inny - "co Pani gra, nie ma takich kobiet". Po prostu polski widz nie był przyzwyczajony do tego sposobu grania, dotychczas w polskim filmie kobiety były piękne i snuły się po ekranie. Przy czym to nie było tak, że ja coś takiego wymyśliłam - to był mój pierwszy film i wiele rzeczy powstało z nieswiadomości tego, czym jest kamera, z niewyczuwania dystansu między mną a kamerą. Moje środki ekspresji były wtedy własne takie i tak odfotografowały się w filmie, że dzisiaj w ogóle nie mogę oglądać tej roli

- Ale jeśli nawet Agnieszka była potworem, to takim, który był odreagowaniem czasów "małej stabilizacji"

- Oczywiście, Andrzej Wajda dobrze wyczuł, co się dzieje, kiedy na to pozwalał, a jednocześnie popychał mnie w tym kierunku - miałam zafascynować, zdenerwować, ale i poruszyć

- Tym większym zaskoczeniem była Pani rola w następnym filmie Wajdy, w "Bez znieczulenia"

- W "Bez znieczulenia" zagrałam jakby przypadkiem, nie byłam przewidziana w obsadzie filmu i już w trakcie realizacji Andrzej zdecydował, że zagram. Wymyślił taką Agnieszkę z "Człowieka z marmuru", ale przetrąconą. Agnieszka Holland dopisała do tego straszne, wielkie monologi, ale kiedy je przeczytałam, nie bardzo nawet zdając sobie sprawę z tego, co mówię, zapytałam, czy mogę nie mówić tego wszystkiego. Andrzej spojrział na mnie wtedy, jakby zrozumiał wiele więcej niż ja i zapytał "a potrafisz to zagrać bez słów?". I tak powstała rola w "Bez znieczulenia" - byliśmy zafascynowani tym pomysłem i wiedzieliśmy, że to będzie więcej znaczące niż te monologi. Ale kiedy potem we Francji przeczytaliśmy, że gram sumienie narodu i anioła śmierci, to po prostu doprowadziło to nas do ataku śmiechu

- Do roli Agnieszki przyszło Pani powrócić raz jeszcze w "Człowieku z żelaza", filmie, który z oczywistych przyczyn był porównywany do "Człowieka z marmuru"

- To są filmy zupełnie nieporówny-

walne. Nasze obciążenie - psychiczne, moralne - w stosunku do tematu było tak ogromne, że robiliśmy ten film w nieustannej panice. To, co się wtedy wydarzyło w Polsce, zdumiało nas, zafascynowało, zachwyciło, ale to się działo od tak niedawna i tak szybko, że nikt z nas nie mógł tego racjonalnie zanalizować czy przewidzieć, co z tego wyniknie. Ten film został nakręcony na żądanie robotników - po prostu Andrzej Wajda pojechał do Stoczni, został wyskandowany i zobowiązany do zrobienia "Człowieka z żelaza". Poza tym cała ekipa wiedziała, że Andrzej nie dostał żadnej pomocy, żeby zrobić ten film. Nie wolno było robić scen masowych, a kręciliśmy na ulicach Gdanska. Robiliśmy zimą lato, trzeba było szybko pracować, a wszyscy się zatrzymywali, robili uwagi, komentowali, grozili, mówili, że jeśli nie nakręcimy prawdy, to oni nam pokażą. Ci z Gdanska obrazali się, że kręcimy o Gdyni, ci z Gdyni, że kręcimy o Gdansk. Wiedzieliśmy, że mamy zrobić coś dla całego świata, bo Andrzej miał świadomość, że być może będzie to jedyny film, który powstanie na ten temat.

Pracowaliśmy w tak potwornej panice, że o budowaniu roli naprawdę nie było mowy. Zresztą na mnie w "Człowieku z żelaza" nie było miejsca. To był główny problem - co ma robić Agnieszka, żona syna Birkuta, Macka, który jest w Stoczni? Ona po prostu ma się zachowywać jak normalna spokojna, rozsądna Polka - czyli nie przeszkadzać!

Myszę, że zarzuty w stosunku do filmu, że jest on gorszy niż "Człowiek z marmuru" nie mają żadnego sensu. Chciałabym zobaczyć każdego innego reżysera w tych warunkach i ciekawa jestem, który z nich potrafiłby zrobić taki film

- W tamtych czasach jedynym gatunkiem, który oddawał atmosferę wydarzeń był dokument, przede wszystkim "Robotnicy '80"

- Tak i nawet estetyka robienia zdjęć była troszeczkę taka. Myszę, że "Człowiek z żelaza" nie powinien być nigdy rozpatrywany w kategoriach tak zwanego normalnego filmu fabularnego. To po prostu było wydarzenie. Jedyne, niepowtarzalne. I dobrze, że było

- Zagrała Pani u Andrzeja Wajdy w czterech filmach (oprócz wspomnianych w "Dyrygencie"). Co znaczyło dla Pani spotkanie z - było nie było - najwybitniejszym polskim reżyserem, już u progu Pani kariery?

- Myszę po prostu, że gdybym się z nim wtedy nie spotkała, byłabym innym człowiekiem. To, że zagrałam w tych filmach, dało mi podstawę do wszystkiego, co potem zrobiłam i co potem myślałam, i jak myślałam. Dlaczego grałam tak, a nie inaczej, w tym, a nie w czym innym. Uważam, że to jest ktoś najważniejszy, kogo znam, pytam go o zdanie nawet w sprawach prywatnych

- Grała Pani u Wajdy, i niemal równocześnie w trzech filmach science-fiction Piotra Szulkina. Jak to pogodzić?

- Nie ma potrzeby tego godzić, bo to jest zupełnie coś innego. U Szulkina cała warstwa intelektualna jest dość prosta - i to mamy spokojnie opanowane, a zajmujemy się wymyślaniem figur estetycznych i plastycznych. Za pomocą formy przekazujemy treść, która nie jest tak znów skomplikowana. Oczywiście można znaleźć w tych filmach szalone aluzje, analogie do naszej sytuacji, ale grając to już się o tym nie myśli. Zresztą jestem po tym samym liceum plastycznym i dokładnie rozumiem kierunek jego poszukiwań. Zagrałam u niego trzy role i to mnie trochę znudziło - tak samo mam na imię, mówię to samo

- Lubi Pani któryś z tych filmów?

Kto Panią poskromi...?

Z
KRYSTYNĄ
JANDĄ

rozmawiają
Andrzej Horn
i Janusz Wróblewski

Katarzyna
BANACHOWSKA

Co my właściwie o nich wiemy?

Canadian Tire to jest nazwa, która u Polaka osiedlonego w Kanadzie od paru lat wchodzi do podstawowego obiegu słów Canadian Tire, Honest Ed, Goodwill Dental Plan, Income Tax, Unemployment Skoro to już przerobilismy, jesteśmy w domu

Canadian Tire jest nasz, bo sprzedaje tania Panowie Polacy wędrują przez działy tego sklepu jak w gorączce Krany Wieszaki Polki Sruby i srubki Zarówki Narzędzia Canadian Tire jest swojski, bo ma własne pieniądze Jak kupisz za pięć dolarów, dostaniesz z powrotem dwadzieścia centów w walucie sklepu Albo więcej, albo mniej, nieważne Ważne, że coś dostaniesz Nie wszystko idzie na marne Jak kupisz wystarczająco dużo, to następne coś może skapnąć ci za darmo Nonsens takiego myślenia nie do każdego dociera Magiczne "za darmo" ma moc kuszącą

Sama struktura Canadian Tire, która teoretycznie zrównuje pracowników z pracodawcami - wszyscy są udziałowcami firmy - nie jest już nam tak bliska, bo tak daleko świadomość przeciętnego kupującego nie sięga Polacy ze świeżej emigracji zas nie szukają w Canadian Tire zatrudnienia Na pierwszy rzut poprzeczka za wysoka, na drugi za niska

Poza tą powierzchowną znajomością rzeczy, Polacy są jak Kanadyjczycy W gruncie rzeczy nie mają pojęcia, wśród jakich legend się obracają Zaciekawiają się dopiero (albo i nie) gdy legenda na ich oczach rozpada się i kończy Jedni wietrzają sensacje Innym zaś, choć sami nie wiedzą, czego

J. W. Billes zakłada firmę

W 1913 roku Billes, szanowany rzemieślnik i głowa rodziny, zmarł nagle Osierocił pięcioro dzieci Najstarszy, J W, jak go nazywano, stał się z dnia na dzień opiekunem młodszego rodzeństwa W pierwszej swojej samodzielnej decyzji za pieniądze ojca kupił przedsiębiorstwo Hamilton Garage and Rubber Co Trzy lata później przemianował je na Canadian Tire Młodszy brat, ten nazywany inicjałami A J Billes, który dobrych parę lat później będzie dopisywał się do decyzji brata i mówił o sobie, jako o fundatorze firmy, miał wówczas zaledwie dziewięć lat, a w przyszłości zamierzał zostać misionarzem Nie został Stał się kopalnią pomysłów dla firmy, wynalazcą jej słynnych "pieniędzy" oraz systemu współudziału wszystkich pracowników Może więc tej trochę niezastudzonej chluby jednak mu się należy? Zwłaszcza, że współzycie ze starszym bratem, który niechętnym okiem patrzył na pomysły młodszego i sam o wszystkim decydował, nie należało do łatwych Inna rzecz, że nie wszyst-

kie pomysły były równie udane Kiedyś A J postanowił, że założy sieć sklepów konkurujących z Canadian Tire W J utracił ten zamysł

W roku 1913 jednak, gdy interes dopiero zaczął iść, W J, jako starszy, skupował i bieżnikował opony, które A J, jako od dziecka wyszczekany, sprzedawał

Może bracia nie zaczęli od czyszczenia butów, a scheda po ojcu zapewniła im godziwy start od razu z wysokiego pułapu, były to jednak początki, o jakich możnaby czytać w miejscowych czytaniach, gdyby takowe istniały, niestety, w obecnych czasach śledzenie drogi ku dużym pieniądзом stało się zajęciem wstydlwym i nie nadającym się dla młodzieży Niestety, bo zazwyczaj są to jednak opowieści o ciężkiej pracy i samozaparcu, cechach rzadko spotykanych u młodego pokolenia

Od początku firma i rodzina były jak gałęzie jednego drzewa Pracownicy i pracodawcy nawet tak siebie nazywali Canadian Tire rodziny Ktoż mógł przypuścić, że dla ich potomków sama nazwa będzie niesć w sobie posmak grozy?

Firma wspinała się wzwyż wolno, ale uparcie Okres złej koniunktury przeczekala wykorzystując zapasy i nie tracąc nadziei Nie wykonywała fałszywych ruchów Stanowiła, zaiste, prawdziwie światły przykład rodzinnej gospodarki kapitalistycznej, jaki, jak by się Polakom zdawało, odszedł w przeszłość wraz z ubiegłym stuleciem Albo przynajmniej tak nam kiedyś usiłowano wmówić

I wtedy nagle, na zapalenie płuc umarł J W Billes Był rok 1956, J W miał 60 lat Zostawił 8 milionów w udziałach Canadian Tire, z których procenty miały iść na cele dobroczynne Wykonawcą woli miał być jego syn, Alfred i młodszy brat, A J Billes został prezesem firmy, podczas gdy Dixon, z pakietem udziałów ojca, stał się wiceprezesem Canadian Tire zaczęła przec na zachód kraju, na co J W nigdy nie próbował się porwać i otwarta własne stacje benzynowe, na co tenże nigdy by się nie odważył A J wprowadził do firmy swojego syna, Alfreda i dał mu sklep przy Yonge Czego J W nigdy by nie zrobił, ponieważ z zasady nie dawał nic nikomu Trzeba to było sobie zarobić Tymczasem dorastał młodszy syn A J David, a najmłodsza Martha siostrzyczka już w pieluszkach

Niemożliwe, żeby A J rozumował inaczej miał dwóch synów przeciwko potomkowi J W Miał w ręce połowę udziałów Przy pomocy swoich synów zdobył pełną kontrolę nad Canadian Tire Martha, jako dziewczynka, nie wchodziła, oczywiście, w rachubę Firma rosła gwałtownie i w latach sześćdziesiątych

stanowiła bodaj najlepszą pozycję na kanadyjskiej giełdzie

Zdrada

W 1980 roku Alfred zaczął po raz pierwszy sprzeczać się z ojcem na posiedzeniach Rady Wykonawczej Z kolei David ujawnił całkowity brak zainteresowania firmą Chciał być inżynierem i projektować silniki Teraz okazało się, że spośród dzieci A J tylko Martha wykazywała wystarczające zainteresowanie Canadian Tire, zgodnie jednak z tradycją rodziny posiadała niewłaściwą płec Mimo to, w tym właśnie 1980 roku, weszła w skład Rady

A J, który poświęcił Canadian Tire swoje życie, energię i inwencje, nie chciał nawet myśleć o tym, że jego synowie mogliby nie być zainteresowani firmą Było to coś, co wymykało mu się z rąk, wywoływało niepewność wartości tego, co zbudował Od dawna już głosił, że on był tworcą rodzinnego giganta Nie dla pieniędzy, ani sławy Dla stuprocentowej kontroli nad nim

Nie można powiedzieć, żeby A J szło wszystko jak z płatka, ale przecież udało mu się pozbyć z Rady dwóch ludzi spoza rodziny, udało mu się nawet wprowadzić z niej Dixona Billesa, syna J W Jedni mówili, że zrezygnował sam, inni, że został wylany, jakkolwiek było, gdy powrócił parę lat później, ciągle jeszcze z udziałami swojego ojca, choć uszczuplonymi, A J wytyczał jego ruchy Razem z Alfredem dysponowali większością akcji

Cios przyszedł więc ze strony, której A J nie przewidywał, choć powinien był Canadian Tire jest, co prawda, firmą, która przynosi miliony, ale nie miliardy Pieniądze są pewne, ale nie można się wyścigać szybko Dzisiaj potentaci finansowi chcą lokować pieniądze inaczej w europejskim rynku walutowym, w nieruchomościach, w zasobach naturalnych Alfred i David Billes postanowili zrzucić jarzmo, ciężące im od lat i uwolnić się od Canadian Tire sprzedając rodzinną firmę

Nabywca znalazł się natychmiast Był nim dobrze prosperujący browar, za którym stała spółka akcyjna

A J nie wierzył własnym uszom

I wtedy nagle z Calgary, gdzie od pewnego czasu mieszkała z mężem, przyjechała do Toronto Martha, żeby powiedzieć, że nie, ona się nie zgadza na sprzedaż

Przesłuchanie

Skoro siedzą oni teraz wszyscy w biurach Ontario Securities Commission, to dlatego, że Alfred i David nie dali za wygraną Teraz chcą sprzedać przynajmniej własne udziały Nabywcy czekają Ale zasady, na jakich funkcjonuje Canadian Tire nie zezwalają na wszelkie formy wyprzedzania akcji, stoją na straży interesów rodziny i pojedynczych właścicieli udziałów, którzy nie mają prawa głosu Urzędnicy, jak dotąd, orzekli, że bracia Billesowie do sprzedaży nie mają prawa Martha ich wykupić nie chce, ale swoich udziałów nie zamierza się pozbyć

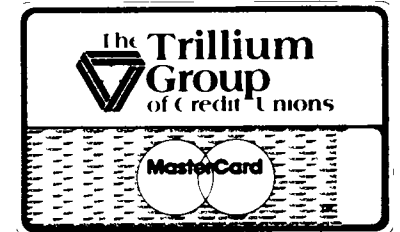
W biurach OSC reporterzy prasowi czekali przede wszystkim na Marthę, której twarzy nikt dobrze nie znał, której mąż przyjął nazwisko Billes za własne, która powiedziała braciom "nie" Nagle przy drzwiach zrobił się ruch, ktoś wszedł Zazwyczajny grubas, to Alfred Billes Szczupły, jakby zazenowany blondyn, to David Z Alfredem weszła pani na angielski, długozebny sposób przystojna Dziennikarze rzucili się do przodu "Martha! Ktoś podniósł krzyk, kobieta wołała wysokim głosem "Pan mnie uderzył!" Alfred Billes, wazący zapewne ponad sto kilogramów, cofnął się, niby tracąc równowagę i roztrzącił fotografów To była Barbara, jego żona Martha tego dnia nie przyjechała na przesłuchanie

Przybyła następnego Weszli do sali jak w oryndku Alfred umieszczał się po jednej stronie, obok niego żona W dokładnie przeciwnym rogu Martha Martha już od dłuższego czasu porozumiewa się z bracią wyłącznie przez adwokatów Wreszcie, nieco spóźniony, pojawił się starszy pan, przypominający uderzająco postać Sandy'ego McTire, rzeźbiarza staruszka, pojawiającego się na pierwszych katalogach i "pieniądkach" Canadian Tire A J Billes, żywa legenda firmy! Parę dni wcześniej, w restauracji, jak przytoczył jeden z torontonskich reporterów, powiedział do kogoś "Jak to może być, żeby nie lubić własnych dzieci" - i rozplakał się Teraz nie płacze Siedzi posrodku sali przesłuchan i przygląda się swoim dzieciom, od czasu do czasu kręcąc głową, jakby się czemusił A z Alfredem i Davidem nie zamierza nawet pertraktować zdradzili Nam, Polakom, przypomina starego chłopca, który traci potem i trudem oraną ziemię, bo synowie nie chcą już na niej pracować mieszana z zaciekłego gniewu i bezbrzeżnego żalu A Martha? Jakaz z niej może być dla A J pociecha, skoro Martha to kobieta? Skoro własni synowie

MasterCard
W CREDIT UNION?

TAK!

O szczegóły pytaj we wszystkich Oddziałach

Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

Dla nas sprawa wydaje się zupełnie prosta. W kalendarzu, przy dacie 20 lub 21 marca, napisane jest wyraźnie, że to początek wiosny. Oczekujemy więc słońca, krokusów, świergotu kosa, szpaka, zięby i drozda. Złoscimy się, gdy na święta wielkanocne nagle spada śnieg. Bo tak naprawdę, to zupełnie sobie nie wyobrażamy, jaki skomplikowany mechanizm musi być wprowadzony w ruch, aby natura mogła się obudzić z zimowego snu.

Już sam termin, w którym rozpoczyna się wiosna jest sprawą dyskusyjną, bo właściwie to są aż trzy takie terminy. Pierwszy, astronomiczny, zależy od biegu kuli ziemskiej po elipsie wokół Słońca i osiągnięcia na niej odpowiedniego miejsca. Dzień i noc się wtedy zrowniają, a potem dni stają się coraz dłuższe. Meteorologiczna wiosna trwa już od dawna, meteorolodzy bowiem też dzielą rok na 4 pory, ale po swojemu - wiosna zaczyna się u nich 1 marca, a kończy 31 maja. Jednak ani pogoda, ani drzewa, ani kwiaty czy zwierzęta nie chcą przestrzegać terminów narzuconych im przez astronomów czy meteorologów. Kiedy zbliża się prawdziwa wiosna dowiadujemy się więc od fenologów, badaczy natury, śledzących zależności między terminami występowania rozmaitych, okresowych zjawisk w przyrodzie, a porami roku. W Polsce odznacza się 8 fenologicznych por roku: zimą, wczesną wiosną, wiosną, lato, wczesną, czyli złotą jesienią, jesienią i zimą. Czas ich trwania jest zmienny, zależy od przebiegu warunków pogodowych w danym okresie. Warto wiedzieć, że Polska była pierwszym krajem w Europie, w którym rozpoczęto prowadzenie zapisków fenologicznych, a działało się to w 1490 roku w Akademii Krakowskiej. Wiosna kanadyjska na południu jest krótsza.

Wiosną, po przespaniu całej zimy, jeże, chomiki i świstaki wychodzą ze swoich kryjówek. Skąd wiedzą, kiedy się obudzić? Są posłuszne wewnętrznyemu zegarowi, a ten nastawiany jest przez hormony. Jesienią "nakazują" one organizmowi gromadzić zapasy tłuszczu i stawac się coraz bardziej ospałym. U świstaków tętno zwalnia się ze 100 do 3-5 uderzeń na minutę, temperatura ciała

spada z 37 do 12 stopni. Wiosną inny hormon - adrenalina - kaze im się budzić. Nie znaczy to jednak wcale, że zwierzęta dokładnie, w określonym dniu roku zasypiają i tak samo punktualnie się budzą. Długość ich snu zimowego zależy od panującej na zewnątrz temperatury. Kiedy, na przykład, jeż po obudzeniu się stwierdzi, że pogoda nie odpowiada jego wymaganiom - zasypia z powrotem. To jedno obudzenie się kosztuje go jednak sporo, musi bowiem naruszyć swoje rezerwy tłuszczu i to co najmniej o tyle, ile zużywa podczas 2 tygodni zimowego snu.

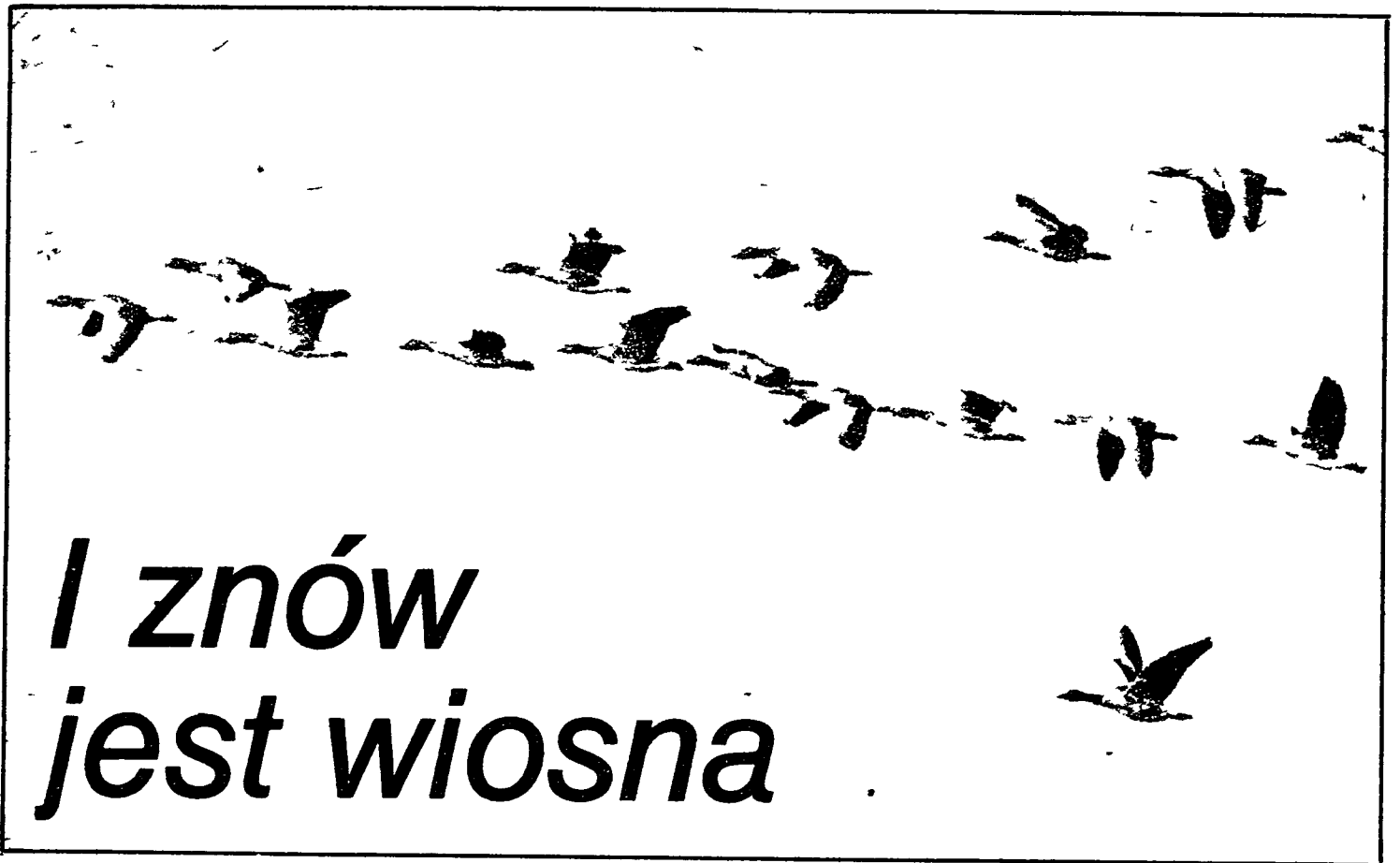
Z południa wracają do nas dzikie gęsi, dokąd przeprowadziły się na okres zimy. Skąd ptaki wiedzą, że już pora opuścić ciepłe rejony, choć u nas w marcu i kwietniu nierzadko leży śnieg? Bodźcem dla ptactwa jest długość światła dnia. Inne czynniki: temperatura, wilgotność powietrza, opady mogą ulegać różnym wahaniom. Pewną sprawą jest tylko coraz dłuższe świecące słońce. I właśnie tylko ten wskaźnik biorą ptaki pod uwagę.

Ponieważ jednak nawet na równiku, gdzie dzień i noc są jednakowo długie, ptaki zbierają się, aby odlecieć wiosną na północ - ornitolodzy twierdzą, że poza tak zwanym fotookresem musi działać bez wątpienia instynkt.

Kosy, gile i rudziki, które zimą zjawiają się przy naszych karmnikach, są również ptakami wędrownymi. Przybywają do nas z północy - z Arktyki i Grenlandii. Dla nich nasze rejony to południe. Wiosną opuszczają nas, ustępując miejsca przybyszom z południa.

Jak wiadomo kukułcze jajo bywa pozostawiane własnemu losowi. Kukułka składa je w czymś gnieździe i więcej się o nie nie martwi. Niezależnie jednak od tego, kim są przybrani rodzice, pod których opieką kukułcze piskląta wychowuje - jesienią wie ono doskonale, co ma robić. Udaje się mianowicie w samotną podróż na południe. A wiosną, punktualnie 18 kwietnia, dorosła kukułka przylatuje do nas z powrotem.

Rozwijają się drzewa. Już jesienią, zaraz potem, gdy opadną liście, spacerując po parku możemy dostrzec na drzewach i krzewach nowe pączki. Jak to się dzieje, że podczas pięknych dni "babiego lata" nie rozwijają się z nich liście? Natura opracowała tu bardzo mądry system. W nowych pączkach zmagazynowana jest - nazwijmy to - substancja hamująca. Dopóki nie zostanie ona wydalona - pączki się nie rozwijają. A wydalana jest wyłącznie w okresie chłodu. Dopiero potem roślina może znowu przybrać nową, zieloną szatę. Bodźcem jest tu wzmocniona wiosną energia słoneczna. Soki, złożone z wody i składników odżywczych, które jesienią spłynęły do korzeni - teraz, wzbogacone w hormon wzrostu, doprowadzane zostają do pączków. Pod ich wpływem zaczynają się one zielenić i kwitnąć. Jest to sygnał dla owadów, aby się budziły ze swojego zimowego snu i pomogły kwiatom w zapylaniu.

I znów jest wiosna

TEATR Z POLSKI

JAN WOJEWÓDKA
prezentuje

Komedie A. Fredry

MAŻ I ŻONA

ZNAKOMITA OBSADA

- ★ ANNA DYMNA
AKTORKA TEATRU STAREGO W KRAKOWIE,
ŻONA Z WIELU FILMÓW
- ★ ANNA SENIUK
AKTORKA TEATRU POLSKIEGO W WARSZAWIE,
WYKONAŁA NI WIELU RÓL FILMOWYCH I TV
- ★ ANDRZEJ KOPICZYŃSKI
AKTOR TEATRALNY ZNANY Z SERIAŁU
"CZTERDZIESTOLATEK"
- ★ MAREK KONDRAT
ZNANY AKTOR TEATRALNY I FILMOWY

Reżyseria GUSTAW HOLOUBEK

KALENDARZYK WYSTĘPOW
W KANADZIE

MONTREAL, P Q - środa, 18 marca - 8 pm,
Victoria Hall, 4626 Sherbrooke West
OTTAWA, ONT - czwartek, 19 marca - 8 pm,
Technical H School - 440 Albert St
OSHAWA, ONT - piątek, 20 marca - 8 pm,
Sala Weteranów, 1551 Stevenson North

ANNA DYMNA

TORONTO, ONT - sobota, 21 marca - 5 i 8
niedziela, 22 marca - 2 30 pm
Bilety SOLARSKI PHARMACY,
149 Roncesvalles - 536 - 5452
Telefoniczna rezerwacja biletów
K KOPOWSKI - Tel 259 - 0649
West Toronto High School Auditorium
HAMILTON, ONT - niedziela, 22 marca - 8
W Churchill High School, E Main St
LONDON, ONT - wtorek 24 marca - 8 pm
Sala parafialna, 419 Hill Street
ZAPRASZAMY WSZYSTKICH
SERDECZNIE!

ZAWIADOMIENIE O ZMIANIE ADRESU

Zawiadamiam uprzejmie moich Szanownych Pacjentów i Polonię torontorską o tym, że mój gab. net. lekowski z pomieszczenia przy 2 JANE ST, pokój nr 203, ZOSTAŁ PRZENIESIONY do większego i wygodniejszego gabinetu lekarskiego przy

3101 Bloor St West, pokój nr 104

w pobliżu stacji kolejki podziemnej - ROYAL YORK. W nowym, lepiej urządzonej gabinecie metoda badań lekarskich i obsługa biurowa są bardziej usprawnione i uwzględniające wymagania i wygody naszych Rodaków i wszystkich Pacjentów innych narodowości.

Udzielam OGÓLNYCH PORAD MEDYCZNYCH,
GINEKOLOGICZNYCH, PEDIATRYCZNYCH
I ALERGICZNYCH

Dzień i godzinę przyjęcia (appointment) proszę
ustalać dzwoniąc na numer telefonu

239 - 3646

W każdą środę przyjmuję chorych w Klinice szpitala św. Józefa
St. Joseph Health Centre - Telefon do Kliniki

530 - 6043

Dr MARIA D PIETRASZEK

27 22

Kursy po polsku
MIĘDZYNARODOWY
TANIEC
TOWARZYSKI
walce, tango, foxtroty,
rumba, samba, swing,
polka i inne
17 00-19 00 lub 19 00-22 00
Młodzież i dorośli
TEL (416) 782 - 9776

jolanta interiors

- POLECA
- konsultacje w urządzeniu wnętrza
 - modne zasłony poziome i pionowe blinds
 - wyposażenie nowoczesnej kuchni i łazienek
 - srebrna biżuteria
 - europejskie oświetlenia wnętrza
 - pełny asortyment zabawek firmy BRIO I LITTLE TIKES I AMBI
 - szeroki asortyment importowanych prezentów
- 2368 Bloor St W Toronto Ont M6S1P5
TEL 762 9638 762 9880

Mecenas January
PRAWO I TY
KANADYJSKIE PRZEPISY IMIGRACYJNE
Cd

Kryteria selekcji przedsiębiorców - imigrantów

Jak można się było tego spodziewać, system punktowy (który jest główną barierą, jaką ma do pokonania kandydat na imigranta) faworyzuje przedsiębiorców pragnących osiedlić się w Kanadzie

Zamiast co najmniej 70 punktów, jak inni smiertelnicy, przedsiębiorcy muszą uzyskać tylko co najmniej 25 punktów, żeby się zakwalifikować do uzyskania wiza imigracyjnej, będącej zezwoleniem na stały pobyt w Kanadzie

Tych 25 punktów przedsiębiorca musi uzyskać w oparciu o kilka różnych kryteriów. Oto szczegóły

- 1 Wykształcenie - maksimum 12 punktów
2 Konkretne przeszkolenie zawodowe - maksimum 15 punktów
3 Praktyka zawodowa - maksimum 8 punktów
4 Wiek - maksimum 10 punktów
5 Znajomość angielskiego - francuskiego

5 "Personal suitability" - innymi słowy, czy "nadaje się na imigranta", co jest przedmiotem subiektywnej oceny urzędnika imigracyjnego

OTO PRZYKŁAD PROJEKTU ZAŁOŻENIA PRZEDSIĘBIORSTWA W KANADZIE

Table with 4 columns: Description, 1st Year, 2nd Year, 3rd Year. Rows include Revenue (Tuition/Student, Tuition Fees, Cultural Program, Academic Fees, Total Fees) and Expenses (Salaries, Realty Taxes, Utilities, Telephone & Telegram, Legal & Accounting, Promotion & Recruitment, Office Expenses, Supplies for Cultural Program, Total Expenses, Net Income Before Income Tax).

Ciąg dalszy nastąpi

POLSKIE STACJE RADIOWE I TELEWIZYJNE

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY
Nadawany w każdą sobotę od godz 1 00 do 2 00 pp ze stacji CHWO 1250 w Oakville
Program muzyki i piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem 'Kobieta w ognisku domowym' Telefon 691 8789

ECHO OJCZYNY TV

wyswietlany kazdej soboty o 11 rano na City TV (kanał 57, kabel 7)
Producent KAROLA KESIK

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe kronika religijna pogadanka medyczna zgadula muzyczna z nagrodami w niedzielę od godz 17 30 do 19
Adres 10858 97 St Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY w VANCOUVER

Niedziele od godz 2 30 do 3 30 CJWB-Fala 1470 Wiadomości z Polski Kanady i swiata, komentarze wywiady ogłoszenia i komunikaty polonijne koncerty zyczeń oraz ogłoszenia handlowe Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan "L" Vancouver B C V2P 6E3 Tel (604) 327-6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Srody - 8 30 pm, czwartki - 9 30 pm, soboty - 2 00 pm
W dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątki 9 30 i soboty 3 30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wia domości z Polski ciekawych ludzi, informacje o ważnych dotyczących Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano
Program prowadzi KAROLINA KESIK
W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i 7 Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St., Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

Nr 222 przegadana

Krzyżówka własna

- Poziomo
1 A kilof
1 I oryl
2 E kosc na Ewe
3 A lodz
3 I leniwce
4-C chroni motocykliste
4-I wczesnosredniowieczny zbior sag islandzkich
5 A brat Abła
5 E jednostka natężenia prądu elektr
5 K ukryte za kwefem
6 D pistolet prod radzieckiej
6-J rzeka na Syberii
7 A kupidyn
7 K stolica Łotwy
8 A symbol chem sodu

- 8 D sztuczny język międzynarodowy
8-M symbol chem astatu
9 E polski odpowiednik tergalu
10-A szkło optyczne na jedno oko
10-I filozof rzymski ze szkoły stoików dramaturg
11 E rezultat wynik
12 C mały diamentik
12 I jedna z brakujących Venus z Milo
13 A waluta Japonii
13 L poeta polskiego Odrodzenia (wg owczesnej pisowni)
14 C egipski bog powietrza i urodza ju opiekun Teb
14-I nora

- Pionowo
1 A drzątek drewniany do którego za czepia się pasy pociągowe wozu pluga
1-C mleczne cukierki ciagutki
1 E dalekowschodni zagłowiec
1 G świątynia ewangelicka
1 I ilustrowana broszura reklamowa
1 L jeden z najpopularniejszych samolotów Luftwaffe
1 N sklepione pomieszczenie pod kościołem
4 D pawłacz
4 K miasto nadmorskie w Dalmacji
5 B dusza w hinduizmie
5 F makietta
5 H skupia uwagę Kinomanów
5 M stroj Rzymianina
7 A niechęci antypatie urazy
7 N jeden z oceanów
8 E zwała grupa zawodników w wysci gu kolarskim
8 G miasto w pln Włoszech
8 I atmosfera
12 C kwas rybonukleinowy
12 L gat papug

SŁONECZNA DZIEWCZYNA

Firma Sunshine specjalizująca się w usługach matrymonialnych przygotowała katalog w którym zamieszcza zdjęcia pan i panów z Kanady i z Polski pragnących wstąpić w związki małżeńskie

Dzisiaj nasza kolejna słoneczna dziewczyna

Barbara, 29 lat, 160/56, oczy piwne, szatynka, lekarz med

Pierwsza i zgłoszenia w tej sprawie prosimy kierować wyłącznie na firmę SUNSHINE P O Box 11 Station D Scarborough Ont M1R 4Y7

MATRYMONIALNE

LOKAL widzieć lat 5 bez nitel gw kulturolny pozna amercina sympiciz w pismie iu z kink Kanady
WARTOSCIOWA bez zobowiazan pani po 40-50ce pozna rownorzednego partnera, cel matrymonialny
Oferty z numerem telefonu kierowac na adres Echo Tygodnia Dyskreccja zapewniona

SUNSHINE
Samotność potrzeba kogos bliskiego 'brak czasu'
Wiele pan i panów jest w podobnej sytuacji. Pozwól sobie pomóc w znalezieniu szczęścia składając ofertę w naszym biurze. Piszcie po najnowszy fotokatalog (ponad 200 ofert głównie z Polski również z Kanady i Angli) oraz informator załączając dolarów 3
P O Box 11 Station D Scarborough Ontario Canada M1R 4Y7

KLARA MAGILL
113 Roncevalles Ave
TORONTO Ont M6R 2K9
Bus tel 537 6450
BIURO MIĘDZYNARODOWE SAMOTNYCH
Samotność jest przykra. Pozwólcie Panie i Panowie abymy mogli być waszą pomocą w odnalezieniu tego Szczęścia

POSIADAMY ponad 100 ofert pięknych pan zamieszkałych w Polsce, częściowo w Kanadzie, Europie
Wydajemy foto-albumy i dane co 3-miesiące
EWA PAL, Box 306 Post Coguitlam, B C V3C 4K6

Rozwiązanie krzyżówki Nr 221

Crossword puzzle grid with clues and decorative elements like a cat and a bell.

Large crossword puzzle grid with letters A-M and N.

Redaguje lek. med.
JADWIGA GORNICKA
specjalista chorób wewnętrznych
Tel. 246-9371

apteka natury | AKUPRESURA LECZ SIĘ SAM

PODSTAWY SHIATSU

Co oznacza "Shiatsu"?

Słowo "Shiatsu" składające się z "shi" (palec) i "atsu" (ucisk) oznacza metodę leczenia chorób przez ucisk palcami. Metoda ta polega głównie na doświadczaniu.

Użycie palców i rąk

Przy najczęściej występujących praktykach za pomocą rąk, czy to stosowany na Zachodzie masaż lub japońskie "amma", oddziaływanie nie jest tak skuteczne jak przy metodzie Shiatsu, która polega na wyćwiczonym pionowym nacisku za pomocą kciuków.

Japońskie ministerstwo zdrowia opisuje metodę "Shiatsu" jak następuje: "Shiatsu" jest metodą leczenia, w której za pomocą kciuków i dłoni wywarty zostaje nacisk na określone strefy w celu usunięcia zaburzeń organizmu, utrzymania lub polepszenia zdrowia i przyczynienia się do wyleczenia pewnych chorób.

Mobilizacja własnych sił ciała

"Shiatsu" nie jest tylko środkiem leczniczym, który mobilizuje własne siły leczonej osoby, lecz również pobudza organizm, by zapobiec chorobom.

Z pewnością niektóre teoretyczne punkty metody wymagają jeszcze wyjaśnienia, ale istotny cel leży po prostu w tym, żeby zwrócić uwagę na tkwiące wewnątrz organizmu siły i posłużyć się nimi wywierając nacisk tam gdzie to konieczne.

W dzisiejszych czasach w większość ludzi polega nadto na lekarzach, używając lekarstw i zastrzyków, nie zwracając przy tym uwagi na znaczenie naturalnych sił leczniczych. Hipokrates, ojciec medycyny, myślał o nich, gdy powiedział, że natura jest lekarzem, a lekarz jest sługą natury. Ten, kto wymyślił znany żart, że natura leczy choroby, a lekarz kasuje pieniądze, myślał oczywiście podobnie.

Nieliczone rzesze zeszywniałych, nerwowych, cierpiących na rozróżniane zaburzenia ludzi, którzy szturmuje do drzwi lekarzy, uczyniłoby o wiele lepiej, gdyby zdali sobie sprawę z cudów, których sam organizm może dokonać. "Shiatsu" powinno się do tego przyczynić, by tym ludziom otworzyć oczy.

Jak działa "Shiatsu"?

Okolo 450 mięśni, każdy utwierdzony na obu końcach do kości, poprzez swoją kurczliwość doprowadza ciało ludzkie do ruchu. Kurczliwość mięśni jest możliwa przez skomplikowany przebieg przemian materii. Glikogen wprowadzony przez obieg krwi do mięśni wiąże się z tlenem pochodzącym z płuc i przez spalanie tworzy energię potrzebną do działania mięśni. Z drugiej strony powstaje przy tym jako produkt uboczny kwas mlekowy, który wywołuje zmęczenie. Jeżeli w mięśni nagromadzi się wielka ilość kwasu mlekowego, praca mięśni będzie utrudniona lub niemożliwa.

Wyczerpania spowodowane przez nadmierne nagromadzenie się kwasu mlekowego w mięśniach, może być usunięte gdy praca mięśni będzie na chwilę przerwana przez wypoczynek. Podczas gdy kwas mlekowy jest odprowadzany, arterie dostarczają świeży glikogen i tym samym nową energię do wznowienia czynności mięśni.

Jeżeli przeciw zmęczeniu przez dłuższy czas nie przedsięwzięto, wtedy mięśnie nie ściągają się już prawidłowo i powodują przez to zmiany w szkieletcie i uszkodzenia w naczyniach krwionośnych, nerwach i drogach limfatycznych. Wynikiem tego jest choroba.

W mięśni, który już się nieprawidłowo ściga, bo nagromadziło się w nim za dużo kwasu mlekowego, można usunąć zmęczenie przez odpowiedni nacisk palcem. "Shiatsu" może być stosowane przez każdego.

Skomplikowane choroby wymagają leczenia przez specjalistę "Shiatsu". Ale każdy, kto posiada pewne podstawowe wiadomości o anatomii ciała ludzkiego i jest obeznany z podstawami techniki "Shiatsu" za pośrednictwem tej książki, może przeprowadzić proste czynności, które uwolnią od zmęczenia, bólu w barkach i plecach, ulżą przy bólu zębów, obniżą wysokie ciśnienie krwi i mogą wyleczyć nawet nocne moczenie.

Przez "Shiatsu" można nie tylko stworzyć innym przyjemniejsze życie i poprawić zdrowie, ale można

rownież samemu się leczyć. Tak np. po każdej kąpielii warto poddać się "Shiatsu", by czuć się po tym o wiele zdrowiej.

Co można osiągnąć za pomocą palców?

Aktywność rąk przy metodzie "Shiatsu" działa na leczonego, jak również na leczonego się samego koryzystnie, mianowicie przez pobudzenie krążenia krwi aż do końców palców, przez co utrudnione jest zatamowanie krwi w innych częściach ciała. Źródło odżywiania ciała - krew, płynie naturalnym sposobem do tych miejsc, które w danym momencie są czynne. Przy jedzeniu krew płynie do żołądka, podczas myślenia do mózgu. Ponieważ nerwy prowadzące do palców są związane z mózgiem, użycie rąk wywołuje jakby dobre samopoczucie, jak również wpływa na złagodzenie zaburzeń krążenia w mózgu.

Chinczyki mają zwyczaj kręcić orzechy pomiędzy palcami, ponieważ znają leczniczy wpływ tego ruchu rąk. Japonczycy, kupcy, którym znany jest fakt, że zapalenie zawsze traci, od dawna mają nawyk zacierać ręce, jeżeli pertraktują z trudnym klientem, ponieważ ten ruch działa uspokajająco. Poprzez mocne zaangażowanie palców rąk przyspiesza "Shiatsu" duchową równowagę i zdrowie cielesne, pobudzając dopływ krwi do rąk.

Prawidłowe użycie rąk

Kciuki

Ponieważ kciuki przy metodzie "Shiatsu" są często używane, przez to zasługują na szczególną uwagę.

Naciskac należy zawsze czubkiem kciuka pionowo w dół. Nigdy nie należy naciskać czubkiem kciuka do przodu, ponieważ ręce przez to szybko się męczą, a nawet mogą doznać urazu.

Wywieranie nacisku

Nie należy uderzać palcami w mięsie pacjenta, lecz naciskać miękkimi czubkami palców lub kciuka tak, jakby cały ciężar ciała na nich spoczywał. Stopień nacisku zależy od objawów i stanu pacjenta. Ale leczący powinien stale zajmować taką pozycję, która zezwala mu w razie potrzeby wprowadzić cały swój ciężar ciała. Część kciuka, która wchodzi w kontakt z ciałem pacjenta, jest w przybliżeniu tak duża, jak odcisk kciuka zdjęty przez policję. Nacisk powinien być łagodny i skierowany pionowo na leczone miejsce.

Najważniejsze punkty nacisku

Jakkolwiek pewne punkty, zależne od rodzaju cierpienia pacjenta wymagają dodatkowej uwagi, leczenie, aby było skuteczne, musi zaczynać się zwykle wywieraniem nacisku na odpowiednie punkty.

Przy leczeniu specjalnych chorób punkty leżące najbliżej miejsca bólowego wymagają szczególnej uwagi, jednak nacisk na dalej położone miejsca przynosi dużą ulgę. Doswiadczenie uczy, jak skuteczne jest zastosowanie "Shiatsu" na te miejsca ciała, które pozornie nie z cierpieniem nie mają do czynienia. Wszystkie punkty nacisku będą opisane w związku z odnosnymi chorobami i cierpieniami.

Stopień nacisku

Z wyjątkiem okolic szyi, gdzie nacisk nie powinien nigdy dłużej trwać niż 3 sekundy, czas każdego pojedynczego nacisku "Shiatsu" powinien trwać około 5-7 sekund. Wystarczy wywołać uczucie, które leży pomiędzy miłym samopoczuciem a bólem. Zawodowy lekarz może wywrzeć taki nacisk, który odniesie głęboki cielesny skutek bez nieprzyjemnego odczucia. W toku klinicznego stosowania zabiegu "Shiatsu", czas trwania dla normalnie zdrowych pacjentów wynosi zwykle 30 minut, dla chorych aż do 1 godziny. Pojedyncze zabiegi opisane tutaj wymagają 3 minut.

Na tym wprowadzeniu kończymy druk odcinków na temat metody "Shiatsu". Mamy nadzieję, że zainteresowały one naszych Czytelników. Skrypty i książki na temat leczenia metodami uciskowymi można nabywać u autorki tłumaczenia i opracowania leczenia masażem pani dr J. Gornickiej w Toronto, pod telefonem 532-9054.

W następnym odcinku wracamy do artykułów dr Gornickiej do ziołolecznictwa i leczenia naturalistycznego. W kolejnych numerach leczenie produktami pszczelimi, jarzynami, ziołami.

TORONTO

SPK

W niedzielę, 15 marca, o godz. 3 po poł. odbędzie się wykład dr Jadwigi Gornickiej na temat
**CHOROBY ARTRETYCZNYCH
I PRZEWODU POKARMOWEGO**

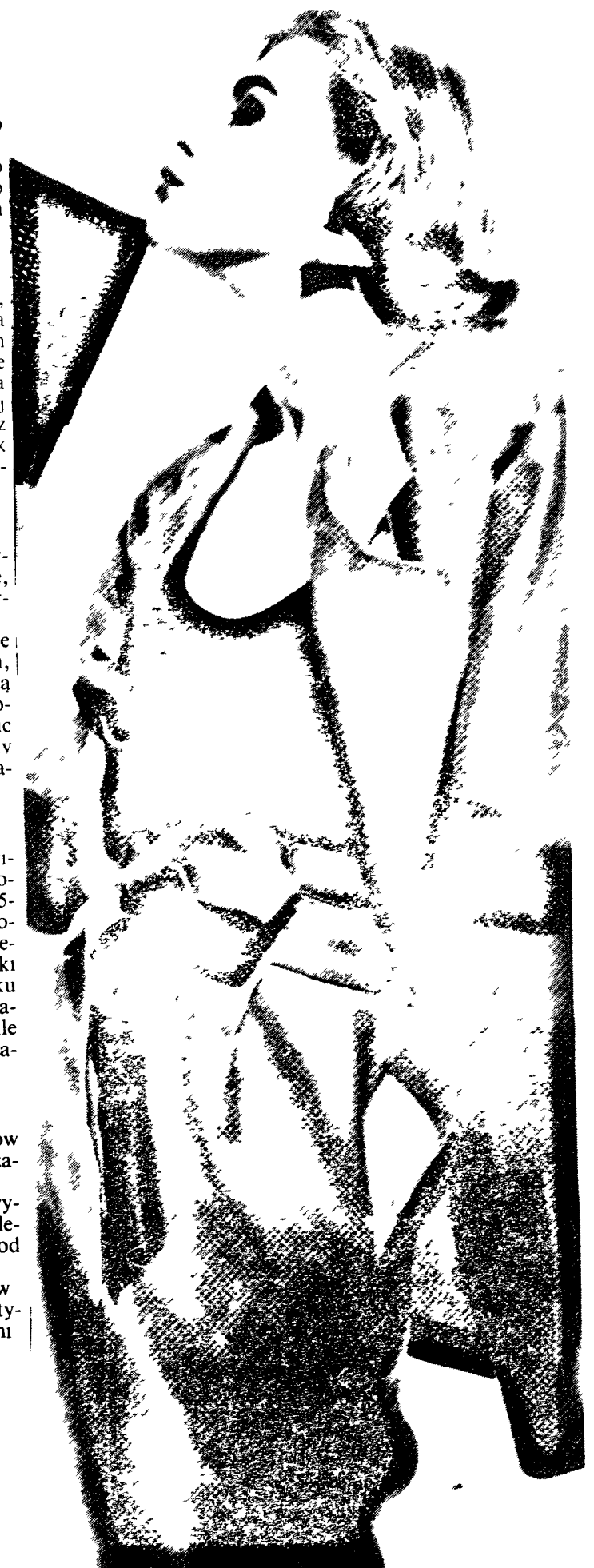

MODA SPÓDNICIE w ofensywie!

Po wcześniejszych krynolinach i bombiastych a la lata pięćdziesiąte, pojawiają się w tegorocznym sezonie wiosennym następne luzne lub z podkreśloną talią.

Spodnice naturalnie współgrają z paskiem prezentowaną przez nas natomiast ma wszyty pasek z tego samego materiału, wiązany z przodu na malowniczy węzeł. Z zakietem tworzy luzny i wygodny kostium.

Halka Siermiegal

HOROSKOP 12 marca - 18 marca

BARAN

Nielatwe decyzje natury osobistej Ostatnio bowiem dryfujesz na niebezpiecznych wodach Na szczęście dochodzi do głosu zdrowy rozsądek i wówczas załujesz pochopnych postanowień Warto uświadomić sobie własne błędy aby szybko podjąć akcję po jednanie Nie unos się fałszywą amicją! Zdecydowanie postaw na szczerosc Słusznie myślisz o Wodniku ale konfliktów z Baranem unikaj Dzień miły sroda liczba 4

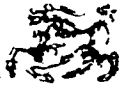
PANNA

Cały nadchodzący tydzień wymaga dużej dojrzałości i rozważności Przyda się talent wytrawnego dyplomaty oraz umiejętnosc wychodzenia ze sporow Nowe interesujące kontakta na prywatnym i służbowym gruncie Prawdopodobnie Baran zmobilizuje Cię do nadzwyczajnego wysiłku W pracy musisz być dyspozycyjny i operatywny Sympatyczny znak Byk unikaj Skorpiona Dzień miły niedziela, liczba 3

WODNIK

Wodnik natomiast patrzy jak zwykle zresztą krzywym okiem Dzień miły sroda liczba 8

BYK

Niejeden Byk uwikła się w intrygującą miłosną historie Mozesz liczyć wyłączenie na własną intuicję Idziesz za głosem serca nie słuchając rad nawet osób obdarzonych wielkim autorytetem Kłopoty ze zdrowiem domownikow mogą mniej odpornych wybić z normalnego rytmu pracy Uwaga niektorzy w ostatniej chwili zmieniają już od dawna ustalone plany Spakują bagaż i ruszą w drogę Twój znak Baran unikaj Wodnika Dzień ważny piątek liczba 5

WODNIK

Obiecający sympatyczny tydzień ale prawdopodobnie trzeba będzie podjąć wiążące decyzje i to zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym A więc wskazana rozważa i zastanowienie W pracy duży wysiłek Jesli zorganizujesz się metodycznie pokonasz wszelkie trudności i zasłużysz na słowa uznania Najważniejsze żeby nie tracić czasu na działania mało konstruktywne Uwaga jest to także stosowna pora na wypoczynek i relaks Najlepsze kontakty z Panną a Strzelca płci odmienniej unikaj Dzień miły poniedziałek liczba 3

BLIZNIĘTA

Bardzo sympatyczny tydzień zwłaszcza dla roztropnych i energicznych takich którzy nie zmanują żadnej szansy A więc w wyniku za sterownia obsadzeni zostaniem w pierwszoplanowej roli i zagrasz ja błyskotliwie Przelozeni pajątrzą na ciebie z uznaniem myślac o awansie Miły kontakt z Wodnikiem nie wchodzi w drogę Blizniętom Dzień miły sobota liczba 8

RYBY

Nie przejmuj się małymi niepowodzeniami ponieważ i tak wszystko zmierza ku lepszemu Masz ochotę chodzić własnymi ścieżkami ale nie nadużywaj tolerancji i cierpliwości partnera W zadnym razie nie dawaj mu powodow do zazdrości Tydzień fajny nie pozbawiony miłych niespodzianek W pracy dbaj o utrzymanie dobrych kontaktow z kolegami Lew pobudza Twój intelekt i wyobraźnię ale kontakty z Blizniętami działają destruktywnie Dzień miły niedziela liczba 13

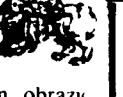
RAK

Niecierpliwosc Potwierdzenie Sam prowokujesz niezręczne kłopotliwe sytuacje Słomiany zapal do nowych projektow niewielkie ale kłopotliwe straty materialne Uwaga pewna sprawa wymaga natychmiastowej interwencji Zapowiada się przyjazd krewnych którzy nie spieszą się z powrotem do domu Cierpliwość! Stawiaj na Ryby Wadze nie ufaj za grosz Dzień miły poniedziałek liczba szczęśliwa 3

LEW

Niezadowolone Konfliktywne nastroje Niektorzy mogą w wyniku przedwinnego splotu wydarzen obrazic nawet bliską i zyczącą osobę Warto od ręki wyjasnić przyczynę sporu Oby przewazyły szlachetne intencje W pracy ambitne inicjatywy ale na razie mały odzwiek Najlepsze porozumienie z Bykiem ale nie musisz się liczyć ze Strzelcem Dzień miły niedziela liczba szczęśliwa 5

"ZESTY'S GOURMET DELI
Polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
 Wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy Urządząmy chrziny, komunie, przyjęcia weselne, itp Zapewniamy sprawną, szybką obsługę wykwalifikowanego personelu
Właściciele Jadwiga i Gabriel MENCFELD
TEL 823-1167
 1900 Lakeshore Rd W MISSISSAUGA, East of Southdown Rd INVERHOUSE PLAZA
 Pon sroda 9-6 30, czwartek, piątek 7, sobota 9-6

TYDKO \$ 4.58
tygodniowo przez 12 tygodni za ogłoszenie tej wielkości w Echu Tygodnia

PODHALE MEAT & DELI
 Nowy sklep delikatesowy w południowym Toronto
 2775 Lakeshore Blvd W
 Sprzedaje znakomitą podhalanską kiełbasę wędlinię mięsa i polskie gazety

Superior Sausage Co
 1004 DUNDAS ST W
 TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
WĘDZONE NA MIEJSCU
 SŁYNNE NACIŁI TORONTO
 ONTARIO
POLSKIE KIEŁBASY
 Szynki kabanosy wędliny mięsa
 różne delikatesy

KARL'S BUTCHER & GROCERY
 Właściciel Karol Jarzabek
 Posiadamy na składzie najlepsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane Polskiej i Europejskiej artykuły spożywcze
 105 Roncesvalles Ave
 Toronto TEL 531-1622

M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS
 Dostarczamy wszystkie rodzaje produktów mlecznych do każdego sklepu w Toronto Weźmiemy kwadrat śmietany, jogurt, kruszynie, serwy białe i topione
ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW W SWOICH SKLEPACH
 Codziny otwarte 7:00 do 4:00
 212 Mayday St TEL 766-6711

Nowy punkt sprzedaży Echa Tygodnia
Podhale Meat and Delicatessen
 27-75 Lakeshore, przy 2nd Street
 Sklep czynny we wtorki, srody do godz 18:00 czwartki - piatki do 21:00

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD
 783 Queen St W TEL 364-7720
 157 Roncesvalles Ave TEL 535-4648
NAJWIĘKSZY WŁASCIELI KONKURENCYJNE CENY!
 Świeże mięsa serwy przetworzone bogaty wybór Europejskich wędlin delikatesy
DOSTARCZAMY DO DOMOW NA SPECJALNE OKAZJE WŁADUG CLN HURTOWYCH

ONTARIO BREAD Co Ltd
 178 Ossington Ave Toronto
 TEL 532-4929
NAJPOPUŁARNIEJSZY PYSZNY SWIĘZY CHŁEB DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH W TORONTO I W ONTARIO
 Nowy punkt sprzedaży
 1 Edenbridge Plaza
 25 Fontenay Cr

ROCKWOOD DELICATESSEN
 4141 Dixie Rd, TEL 624-1244
 Nowo otwarty sklep delikatesowy w Mississauga na Rockwood Mall
 między Beaver Lumber & beer store
 Posiadamy wysmienite polskie i europejskie wędliny i wyroby delikatesowe oraz polskie gazety

THE FUTURE BAKERY
NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIĘZY CHŁEB
 Dostarczamy do sklepów i domow
 739 Queen St W - Toronto Ont
 TEL 368-4235

U - SAVE MILK
 1550 Bloor St West
 Nowo otwarty sklep mleczny
 7 dni w tygodniu
SPRZĘDAJEMY polskie pieczywo Open-Window importowane kiełbasy serwy papierosy i inne artykuły CHLEBAKOWI I POLSKI

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN Ltd
 HUBERT WESIERSKI IVAN GRGIC
 2342 Bloor St West Toronto
 TEL 762-5365
ZAWIADAMIJĄĆ całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa wykrojonego na życzenie klienta
 Posiadamy również wysokiej jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

Nowo otwarty lokal
"PAULINA'S RESTAURANT"
 POLECA
 Duży wybor polskich dan Jedyna na Bloorze pełna licencja alkoholowa!
 Zapewniamy miłą i szybką obsługę
 2209 Bloor St West, przy Runnymede
 godz 10:00 - 23:00
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

QUALITY SAUSAGE
 Meat Production Ltd
 78 Six Point Rd, Etobicoke Ontario M8Z 2X2
 TEL 239-1281
 Nowo otwarta wytwornia wędlin oferuje po najniższych hurtowych cenach wyroby wędliniarskie i świeże mięs

COPERNICUS MEAT PRODUCTS
 79 Roncesvalles Ave
 TEL 536-4054
 Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki boczek bitrony kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesow ogorki kiszone kapusta z boczki sędzic pierogi
T S PAKULSKI

Wojtek Grabowski
"TEN AUTO BODY"
 oferuje naprawy pokolizyjne, lakierowanie i spawanie
 oraz
 specjalizuje się w naprawie "trakow"
ZAPRASZAMY!
 Tel.: (416) 259-2391
 144-16th Street, Toronto, Ont M8V 3K1

EWA I ZENON SOWA ZAPRASZAJĄ do nowo otwartej cukierni
 3655 St Clair Ave E Scarborough rog Midland
 Polecamy duży wybor ciast ciasteczek po najniższych cenach Wszystkie wyroby produkowane według polskich receptur
 Przyjmujemy zamówienia i realizujemy na wszelkie okazje
CAKE'S DELIGHT
 TEL 264-2729

ZAPROSZENIA I UBEZPIECZENIA DLA OSOB ODWIEDZAJACYCH KANADĘ ZARAZTWICHA PASTWO NAJKORZYSTNIEJ

Po bliźsze informacje proszę dzwonić **532-3042**

SAVE-O-WAY OVERSEAS SERVICES
 331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
 Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa, paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe - tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

DARRELL KENT REAL ESTATE LIMITED

471 SHAW ST / przy College 4 apartamenty dochód roczny NET NET \$30 000
Cena \$299 000

60 WHEATFIELD ST / przy Lakeshore i Royal York 6 apartamentów 8 parkingów przy warty zajazd duża lota budynek 15 letni dochód roczny \$46 000 Cena \$529 000

PENTHOUSE 2000 sq ft unikalny widok na wschód i południe w polskiej ko-operatywie SYRENA na LAROSE AVE do zamieszkania od 1 maja cena \$189 000

DELIKATESY na BLOOR ST WEST własna produkcja wędlin bardzo dochodowy biznes 15 letnia umowa wynajmu lokalu

120 akrow ziemi w WASAGA BEACH \$595 000

DWUSYPIALNIOWY APARTAMENT w polskiej ko-operatywie KRAKUS na Fontenay Ct z widokiem na południe cena \$95 000

In 1987
Call Ziggy

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Office Car Res
766-4088 460-5464 769-9494

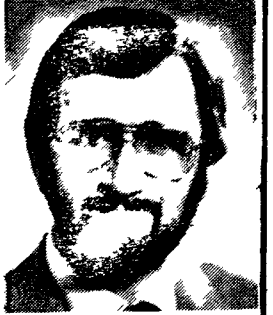

JOHN WOLWOWICZ

BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ

- 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

Mississauga k Square One - Nowy dom ceglany, 4 sypialnie, osobna jadalnia, pralnia na parterze, wielka kuchnia z ceramiczną podłogą nowego typu "Family room" z ceglanym kominkiem, garaż na 2 wozy, nie wykończony "basement" Tył domu wychodzi na park Klient żąda tylko 249 tys Warto natychmiast obejrzeć!

Motel, 14 pokoi - 249 tys wraz z "bungalow" dla właściciela, osobna kawiarnia, całe wyposażenie nowoczesne, od 14 lat ten sam właściciel Na zach od Toronto przy ruchliwej szosie Dobre kupno! Zadzwoń dziś

IRENA
STOCKI
Biuro 745 2300
Dom 793 5902

POLECA

— Willowdale duży 4-sypialniowy townhouse, piękne parkiety wykończona piwnica, doskonały kompleks w pobliżu Fairview Mall

— Brampton samodzielny, 3 sypialniowy dom z garażem i dużą działką

Jeśli myślisz o sprzedaży lub kupnie domu w przyszłym roku zadzwoń już teraz po potrzebne informacje!

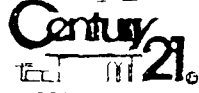

przedstawicielka firmy RE/MAX West Realty Inc., realtor an independent member broker

ZAPEWNIAM

- sprzedaż każdej nieruchomości w najkrótszym czasie za najlepszą cenę,
- kupno odpowiedniej nieruchomości zgodnie z życzeniami klienta

FACHOWO I SOLIDNIE!

MARQUIS

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK

Res 266 - 9365

UDZIELI WSZYSTKIEJ POMOCY
PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU
W Wschodniej części miasta

ADVANCE REAL ESTATE LTD

KRZYSZTOF

KRUCZEK

udzieli fachowej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży
nieruchomości

Po bliższe informacje proszę dzwonić
KRZYSZTOF KRUCZEK
TEL biuro 534 9246 dom 748 - 8767

KAMIL KOWALCZYK

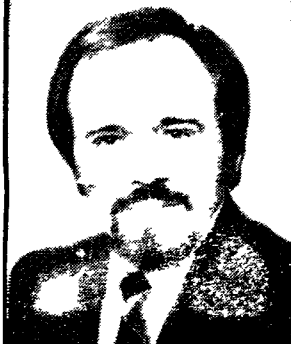
Biuro 536 - 5000

Dom 690 - 4182

24-godzinny serwis

SPRZEDAŻ-KUPNO WYNAJEM
DOMOW INTERFESOW
I APARTAMENTOW
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Mississauga 3 sypialniowy apartament
Centrum miasta 1 sypialniowy Coop Apart \$77 700
High Park wolno stojący dom z dwoma garażami posiadający znakomity dochód z wynajmu cena TYLKO \$159 900
Cottage na Kaszubach z bezpośrednim dojazdem do jeziora Cena \$40 tys
Londsdale/Dupont 3 sypialniowy murywany dom blisko komunikacji i sklepów \$149 900

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK

Biuro 259 - 9231
dom 621 - 3457

Sprzedaz i kupno
nieruchomości

na dogodnych warunkach
komputerowa wycena domów
Załatwianie formalności
finansowych
Fachowa i solidna obsługa

DANUTA
KOTAPKA

UDZIELI FACHOWEJ I ZYCZLIWEJ POMOCY
W SPRAWACH KUPNA I SPRZEDAŻY
NIERUCHOMOŚCI

Biuro 534-9246 Dom 769-5394

ADVANCE REAL ESTATE LTD.

1055 Bloor St W

HIGH PARK
Real Estate Ltd

217 RONCESVALLES AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domów
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów
poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
i interesy, 3-dniowe, komputerowe
wyprowadzenie w informacji gwarantuje
najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę
532 - 4441

Sprzedaz i kupno nieruchomości
Solidna i fachowa obsługa
zapewnia

PETER
POBOJEWSKI

Tel biuro 743-7722,
dom 890-2145

- Garden/Roncesvalles duża połówka 3 kuchnie 2 pełne łazienki wykończona piwnica Bardzo blisko komunikacji Cena wywoławcza \$179 900
- Macdonell Garden 10 pokoi wolno stojący 2 pełne łazienki 2 kuchnie duża parcela Doskonale do wynajmowania Cena wywoławcza \$194 900
- Lansdowne/Seaford wolno stojący 2 kuchnie 2 pełne łazienki apartament w piwnicy Cena wywoławcza \$178 000
- St Clair/Lansdowne do remontu połówka z dwoma kuchniami i łazienkami wykonanym basementem Cena wywoławcza \$159 900/mniej
- Eglinton/Scarlet ładny 3 sypialniowy apartament w polskim budynku (bez lokatora)

K SEE REAL ESTATE INC
REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT
CONSULTING

TEL (416) 977 0578 TEL FAX 06 217622 KSEE@COM.TOR
500 University Ave # 618, Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w handlu nieruchomościami Domy mieszkalne obiekty handlowe i przemysłowe Skomputeryzowana obsługa 24 godziny na dobę
Bezpłatne oszacowanie wartości obiektów Szybko załatwiamy tanie hipoteki mortgage (do 90%) po uzyskaniu aprobaty

- KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI
- ZŁOŻENIE I OBSŁUGA WYMAGAJĄCYCH KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH WIZ
- 200 tys gotówką z góry doskonała lokalizacja Danforth roczny dochód \$190 tys cena 1.9 miliona

ANTHONY SAMOTUS A C M A

TEL biuro 977 - 0578, dom 926 - 9877
SIECNI POSŁUCHAWKIE NIE ZWIEKAJ!

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W
TEL 534 - 9246

LECH (Les)
ZEMBRZUSKI

TEL biuro 534 - 9246,
dom 255 - 6793

Proszę kontaktować się z Lechem
po przyjazną i fachową obsługę

- Duży 2 sypialniowy własnościowy apartament w centrum miasta blisko komunikacji i sklepów
- 4 sypialniowy kamienicowy z rewolucyjną kuchnią i łazienkami Bardzo ładny apartament do wynajęcia blisko komunikacji i sklepów
- 4 sypialniowy kamienicowy z rewolucyjną kuchnią i łazienkami Bardzo ładny apartament do wynajęcia blisko komunikacji i sklepów

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu nieruchomości w Burlington, Hamilton i okolicach
Prosimy dzwonić
Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 8004 czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

Kupno czy sprzedaż domu
nie musi być wielkim problemem.

Unikniesz niepewności i ryzyka korzystając z usług

Morningstar Real Estate Ltd.

Chris Todorow

w każdej chwili służy radą i pomocą

Dzwoń do biura 231-8100 lub do domu 897-0946

5468 Dundas Str W, Suite 233, Etobicoke, Ont M9B 6E3

UNIVERSAL
HARDWOOD
FLORING

cyklinowanie nowych i starych
podłóg drewnianych jak również
malowanie oraz instalowanie
wskiego rodzaju podłóg

Najlepsze ceny oraz
pierwszej klasy obsługa
287 Scarlett Rd Apt 3, Toronto
ONTARIO M6N 4L1
TEL 763 - 2270

ANDRZEJ ZAREMBA

